

Co-funded by
the European Union

Sport Trainers Squared - STS

2022-SCP- 101090926

RAZISKOVALNO POROČILO KONZORCIJA

FUNDACJA
UKRAINA

symplexis

NGO NEST
Berlin

RTV
SLO

Kazalo vsebine

Uvod:	4
Desk research - POLJSKA	6
Raziskovalno poročilo - Fundacija Ukraina	7
Najboljše prakse	8
Naslov dobre prakse št. 1: Etnologija	8
Naslov dobre prakse št. 2: Varni prijatelji	9
Naslov dobre prakse št. 3: Delavnice proti diskriminaciji v športnih klubih	9
Naslov dobre prakse št. 4: Vključevanje s športom	10
Anketa	11
Sklepi	16
Desk research - ITALIJA	18
Raziskovalno poročilo - L'ORMA	19
Najboljše prakse	19
Naslov dobre prakse št. 1: Projekt "Sport Inside	19
Naslov najboljše prakse št. 2: EngageYou4Sport	21
Naslov dobre prakse št. 3: BALON MUNDIAL	23
Naslov dobre prakse št. 4: B.E.S.T. - Dobre prakse, izmenjava IZKUŠENJ in usposabljanje za medkulturnost	25
Anketa	27
Sklepi	29
Desk research - NEMČIJA	30
Raziskovalno poročilo - NGO Nest Berlin	33
Najboljše prakse	33
Naslov najboljše prakse št. 1: tečaj e-učenja:usposabljanje na področju vključujočega športa	33
Naslov najboljše prakse št. 2: Bewegte Zukunft	34
Naslov dobre prakse št. 3: Qualifizierungsprogramme für Übungsleiter*innen	36
Naslov dobre prakse št. 4: Sportarten aus Herkunftsländern	37
Anketa	38
Sklepi	41
Desk research - SLOVENIJA	42
Raziskovalno poročilo - Radiotelevizija Slovenija Javni zavod Ljubljana	45
Najboljše prakse	45
Naslov najboljše prakse št. 1: Plata - z nogometom proti diskriminaciji	45
Naslov najboljše prakse št. 2: SIMCAS	47
Naslov dobre prakse št. 3: Program usposabljanja	47

Naslov dobre prakse št. 4: Usposabljanje migrantov za prostovoljno delo	48
Sklepi	49
Desk research - GREECE	52
Raziskovalno poročilo - Symplexis	55
Najboljše prakse	55
Naslov dobre prakse št. 1: Joga in šport z begunci	55
Naslov dobre prakse št. 2: Habibti.Trains	56
Naslov najboljše prakse št. 3: Hestia FC - prva ženska nogometna ekipa beguncev in migrantov v Grčiji	58
Naslov najboljše prakse št. 4: Spremeni mnenje, trener!M_coach	59
Anketa	61
Sklepi	66
Pisarniška raziskava - ŠPANIJA	67
Raziskovalno poročilo - LA HOYA	70
Najboljše prakse	70
Naslov najboljše prakse št. 1: DeporteXRefugioRompeElCirculo	70
Naslov najboljše prakse št. 2: Nogometna šola - ELCHE ACOGE	72
Naslov dobre prakse št. 3: VKLJUČEVALNI FOTBAL ZA IMIGRANTSKE MLADOLETNIKE	73
Naslov najboljše prakse št. 4: CEAR C.F	75
Anketa	76
Sklepi	83
SKLEPI IN PRIPOROČILA RAZISKOVALNEGA POROČILA KONZORCIJA	85
Priporočila:	88
Bibliografija	90

Uvod:

V današnjem globaliziranem svetu so migracije vedno prisoten pojav, ki presega meje in kulture. Ko se ljudje iz različnih okolij odpravijo na nova potovanja, s seboj prinesejo bogate izkušnje, znanja in sanje. Izkoriščanje tega potenciala za izboljšanje družbe je prepričljiv izziv, ki ne pozna meja. Ena od obetavnih možnosti za izkoriščanje tega potenciala je področje športnega treniranja in poučevanja.

To poročilo je del rezultata 1 projekta STS "Sport Trainers Squared", katerega glavni cilj je olajšati vključevanje in opolnomočenje prikrajšanih migrantov s športnim trenerstvom ter tako spodbujati vključevanje in družbeni prispevek. Ta rezultat (ki je le prvi del omenjenega rezultata) bo povzel meddržavne raziskave dveh vidikov: potrebe migrantov, da postanejo športni inštruktorji; potrebe športnih trenerjev po usposabljanju migrantov prek ETS. Analiza bo obravnavala spretnosti in znanja, ki jih je treba razviti za vsakega od teh ciljev, ter ovire, ki obstajajo v okviru športnega sektorja in povzročajo premajhno zastopanost migrantov, njen namen pa je zagotoviti dokazno podlago za razvoj oblike usposabljanja (drugi del rezultata), ki je najprimernejša za potrebe ciljne skupine.

Za doseg tega cilja projekt sledi trem ključnim ciljem:

1. Preoblikovanje športnega treniranja v usposabljanje za migrante: Namen projekta je opredeliti prilagodljive metode in prakse, ki lahko migrantom omogočijo prehod v športne trenerje. S to preobrazbo bo športno treniranje postalo vsem dostopna oblika usposabljanja.
2. Uporaba obstoječega znanja športnih trenerjev: Pomemben korak vključuje oceno obstoječega znanja in spretnosti športnih trenerjev, s posebnim poudarkom na tem, kako je mogoče njihovo strokovno znanje uporabiti pri usposabljanju migrantov. Ta ocena je podlaga za oblikovanje prilagojenega spletnega tečaja, ki ustreza edinstvenim potrebam te raznolike skupine.
3. Opolnomočenje prikrajšanih migrantov z ETS: Prikrajšani migranti bodo s pomočjo programov podjetniškega usposabljanja (ETS) pridobili potrebne spretnosti in znanja, da bodo lahko postali športni inštruktorji.

V središču teh prizadevanj je razumevanje, da ima šport s svojim univerzalnim jezikom in privlačnostjo moč spodbujati vključevanje in socialno integracijo. S tem projektom želimo odpraviti ovire, premostiti kulturne razlike ter oblikovati pravičnejšo in bolj vključujočo družbo, v kateri bodo talenti in želje migrantov slavljene in usmerjene v konstruktivno silo.

Da bi uresničili te ambiciozne cilje, se je naš konzorcij lotil temeljite raziskave, pri kateri je združil kolektivno modrost in izkušnje ter najboljše prakse, ki so jih zbrali naši nacionalni partnerji. V tem poročilu se bomo poglobili v ugotovitve iz naših nacionalnih poročil in raziskali inovativne prakse, ki so jih delili cenjeni partnerji.

S tem nameravamo opredeliti posebne potrebe športnih trenerjev in migrantov, ki želijo postati trenerji, ter tako postaviti temelje za učinkovite ukrepe, ki bodo okrepili vlogo migrantov in

obogatili področje športnega trenerstva. Razumevanje pravkar omenjenih potreb bo pomagalo razviti obliko usposabljanja, ki bo "usposabljanje za trenerje".

Upamo, da bodo spoznanja in priporočila, ki izhajajo iz tega poročila, ne le spodbudila uspeh našega projekta, temveč tudi širši dialog o transformativnem potencialu športa pri spodbujanju socialne vključenosti in opolnomočenja.

Desk research - POLJSKA

Poljska je bila več desetletij, vse do začetka 21. stoletja, država izseljevanja. Od začetka 21. stoletja se razmere spreminjajo in Poljska je postala dežela priseljevanja.

Poljska se nahaja v Srednji Evropi in povezuje vzhodni in zahodni del celine. Zato je ta država tudi tranzitna točka za migrante, ki potujejo v zahodno Evropo, na primer v Nemčijo. Od popolne invazije na Ukrajino je na Poljsko prišlo več kot 1 milijon ukrajinskih državljanov (po podatkih družbe Deloitte 1,2-1,5 milijona ljudi), 30 % jih izjavlja, da bodo po koncu vojne ostali na Poljskem. To pomeni, da se poljska družba gostiteljica sooča z velikim izzivom vključevanja in vzajemnega vsakdanjega življenja (www2.deloitte.com/content/dam/Deloitte/pl/Documents/Reports/pl-Uchodzczy-z-Ukrainy-w-Polsce-Report.pdf).

Profesionalni športniki se pogosto preselijo in svojo kariero razvijajo v državi, ki ni njihova matična država. Dober primer je zgodba Denisa Urubka, odličnega alpinista, ki je osvojil vse vrhove osem tisočakov brez pomoči dodatnega kisika. Urubko je svoje razloge za prošnjo za poljsko državljanstvo pojasnil z besedami: "Biti Poljak je prestižno. Želim živeti v družbi, ki jo spoštujem. S tem je mislil na družbo poljskih himalajistov, kot so npr: Krzysztof Wielicki, Adam Bielecki in drugi. Urubko je imel možnost izbire, tako kot drugi športniki, npr. nogometaši, ki so člani poljskih nogometnih klubov in prihajajo iz drugih držav.

Še en primer profesionalnega športnika z migracijskim ozadjem je Mamed Khalidov, Čečenec in Poljak, poljski borec MMA, mednarodni mojster KSW v letih 2009-2011. Khalidov je bežal pred vojno v svoji državi. Na Poljskem je našel svoj prostor, tu živi, uspešno je pridobil poljsko državljanstvo, si ustvaril družino in razvil športno kariero.

Ko govorimo o športnikih z migracijskim ozadjem, ne smemo pozabiti na dve plati: Urubko je imel izbiro, Khalidov pa je moral zaradi vojne pobegniti iz domovine.

Priseljenci, ki pridejo v novo državo, se soočajo s številnimi težavami in problemi. Urediti morajo vse svoje zadeve, da lahko normalno delujejo: varnost, delo, izobraževanje otrok.

Sprememba države prebivališča migrantov je najpogosteje povezana z velikim stresom zaradi negotovosti glede njihove usode in usode njihovih družin. Mnogi priseljenci so lahko duševno in telesno obremenjeni, saj so doživeli vojno, preganjanje, nasilje ali socialno izključenost ter težke življenjske in gospodarske razmere.

Športno udejstvovanje ima zelo pozitiven učinek na telesno in duševno zdravje posameznika, poleg tega pa zmanjšuje stres. Poleg tega skupno ukvarjanje s športom spodbuja nova prijateljstva in povezovanje. Šport je prostor, kjer so lahko vsi enakopravni, kjer se lahko kljub kulturnim razlikam ukvarjajo z istim športom in ne bodo obsojani zaradi svojega porekla, barve kože ali vere. Šport krepi tako posameznika kot družbo.

Priseljenci se na svoji poti srečujejo s številnimi ovirami: jezikovnimi, ekonomskimi, logističnimi, kulturnimi, verskimi in drugimi ovirami. Zato je pomembno, da nevladne organizacije, institucije in športni klubi ustvarijo ugodne pogoje za priseljence in jih spodbujajo k športnemu udejstvovanju. To je zelo pomembno v okviru izboljšanja položaja priseljencev. Zelo pomembno je ustrezno usposabljanje trenerjev, da bodo lahko spretno vodili športne dejavnosti, ko so v isti ekipi ljudje različnih narodnosti in kultur. Dobro je, če je trener tudi priseljenec, saj mu bodo udeleženci treninga lažje zaupali, zlasti v začetnih fazah.

Raziskovalno poročilo - Fundacija Ukraina

Najboljše prakse

V nadaljevanju so predstavljene štiri dobre prakse, ki so bile ugotovljene na Poljskem v zvezi z vključevanjem priseljencev v športne dejavnosti:

Naslov dobre prakse Št. 1: Etnologija

Partner projekta: Fundacija dla Wolności

Tema	Nogomet proti rasizmu, seksizmu in homofobiji.
Ime najboljše prakse	Etnologija
Ključne besede	<i>Šport, migranti, nogomet, vključevanje migrantov</i>
Najboljše prakse	
Skupnost več sto ljudi iz Varšave: migranti, študenti, podjetniki, brezdomci. Vse združuje ljubezen do nogometa. Ekipa so mešane: ni nacionalnih ekip, moški in ženske igrajo skupaj. Udeleženci pripravljajo tekmovanja, hrano in kulturne dejavnosti. Sistem točkovanja nagrajuje pošteno igro in predanost. Igralci sami določijo pravila za naslednjo sezono. Udeležba je brezplačna. Športna dejavnost je eden od najbolj podcenjenih instrumentov za družbene spremembe. Šport ima pomembno kulturno vlogo in zagotavlja občutek pripadnosti. Skupna strast in univerzalna načela so naravno povezana z izobraževanjem. Skupnost uporablja nogomet za razbijanje stereotipov in iskanje skupnega jezika med razpršenimi skupinami, zlasti	

tistimi, ki zaradi jezikovnih, psiholoških ali finančnih ovir ne sodelujejo v drugih oblikah vključevanja. Skupnost redno organizira nogometne tekme, turnirje, festivale in druge oblike športnega povezovanja.	
Referenčna povezava (če obstaja)	https://www.etnoliga.org/pl/
Prinesel ga je	- Fundacija za svobodo
Jezik	POLSKI

Naslov dobre prakse št. 2: Varni prijatelji

Projektni partner: *Nikolaja*

Tema	Nepovratna sredstva za podporo otrokom in mladim iz Ukrajine
Ime najboljše prakse	Varni prijatelji
Ključne besede	<i>otroci, Ukrajina, begunci, podpora, vključevanje, šport</i>
Najboljša praksa Od začetka vojne v Ukrajini je na Poljskem zatočišče našlo približno 800.000 ukrajinskih otrok. Da bi jim omogočili boljši proces asimilacije, je bil vzpostavljen program nepovratnih sredstev, namenjen lokalnim organizacijam in institucijam, ki podpirajo vključevanje otrok. Program je namenjen skupnostnim centrom, knjižnicam, šolam in izobraževalnim centrom ter lokalnim nevladnim organizacijam, ki se ukvarjajo neposredno z otroki. V okviru projektov bodo lokalne organizacije in ustanove lahko: organizirale integracijske dejavnosti, srečanja, delavnice za otroke in mlade iz Ukrajine - dejavnosti na področju kulture, umetnosti, športa itd. Cilj podprtih dejavnosti je vključevanje in zagotavljanje razvojnih priložnosti za mlade priseljence. To je	

odlična pobuda, vendar so vse dejavnosti pomoči odvisne od financiranja, če je zagotovljeno financiranje, imajo vse zamisli za vključevanje in pomoč priseljencem možnost za uspeh.	
Referenčna povezava (če obstaja)	https://mikolaj.org.pl/aktualnosci/nowy-program-grantowy-bezgraniczni-przyjaciele
Prinesel ga je	- Fundacija Saint Nicolaus iz IKEA
Jezik	POLISH

Naslov dobre prakse št. 3: Delavnice proti diskriminaciji v športnih klubih

Projektni partner: Športno društvo Iron Man

Tema	Delavnica za mlade od 12 do 16 let
Ime najboljše prakse	Delavnice proti diskriminaciji v športnih klubih
Ključne besede	<i>delavnice, protidiskriminacija, begunci, integracija, šport, trener, mladi</i>
Najboljša praksa	
Trajanje projekta: 01.10.2021 - 30.09.2023 Glavni cilj projekta je pripraviti in izvesti delavnice za mlade, stare od 12 do 16 let. Delavnice na temo družbene raznolikosti ter boja proti izključevanju in diskriminaciji - kar je v času velikega priseljavanja ljudi iz Ukrajine zelo pomembno, da bi mlade naučili razumevanja in sprejemanja priseljencev v športnih klubih. Pouk bo osredotočen na etnično diskriminacijo: predsodki do narodnih manjšin in priseljencev. Trenerji bodo prikazali izključevalno vedenje, prikazali znane športnike - kot pozitivne primere vključevanja in družbene koristi večkulturnosti in strpnosti.	

Praktično vsa poljska mesta in regije imajo večstoletno tradicijo večetničnega in mirnega sožitja med Poljaki in pripadniki številnih drugih narodnosti. Te tradicije so žal pogosto pozabljene. Cilj predstavljenega projekta je ustvariti izobraževalno metodo, ki bo mladim na privlačen način posredovala vrednote in jih naredila bolj občutljive na diskriminatorno vedenje.	
Referenčna povezava (če obstaja)	https://ib-polska.pl/projekt/warsztaty-antydyskryminacyjne-w-klubach-sportowych/
Prinesel ga je	- Športno društvo Iron Man
Jezik	Poljski

Naslov dobre prakse št. 4: Vključevanje s športom

Projektni partner: Nemška zveza olimpijskih športov

Tema	Podpora športnim klubom pri vključevanju priseljencev
Ime najboljše prakse	Vključevanje prek športa
Ključne besede	otroci, begunci, podpora, vključevanje, šport
Najboljše prakse Cilj je pridobiti priseljence, ki se zanimajo za športne klube, ki bi jih radi spodbudili, da postanejo člani športnih klubov, in doseči zlasti dekleta in ženske, odrasle vseh starosti, starejše državljane in ljudi iz neorganiziranih družbenih skupin.	

CILJI: vključevanje v športu; socialno vključevanje s športom; odpiranje športa in športnih klubov drugim kulturam; trajno vključevanje teme vključevanja v strukture organiziranega športa.

Podpora športnim klubom: finančno, z nasveti in usposobljenostjo osebja. Izpopolnjevanje kvalifikacij v športnih klubih in društvih. Svetovanje športnim klubom in partnerskim mrežam. Gradnja mrež - na lokalni ravni so pomembni partnerji športnih klubov lokalne priseljske organizacije, institucije, organi, uradi, izobraževalne ustanove, socialne ustanove, športna društva.

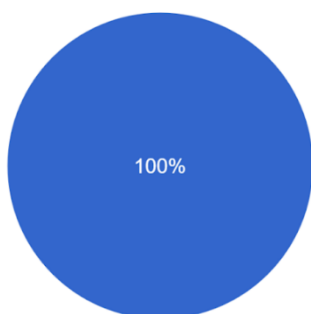
Referenčna povezava (če obstaja)	https://cdn.dosb.de/user_upload/www.integration-durch-sport.de/Service/Info-Material/Flyer_Programm_POLNISCH.pdf
Prinesel ga je	<i>Nemška zveza olimpijskih športov</i>
Jezik	Poljski

Anketa

Vprašanje 1 - Iz katere države izhajate?

Vsi anketiranci so državljani Poljske.

Twój kraj:
20 responses

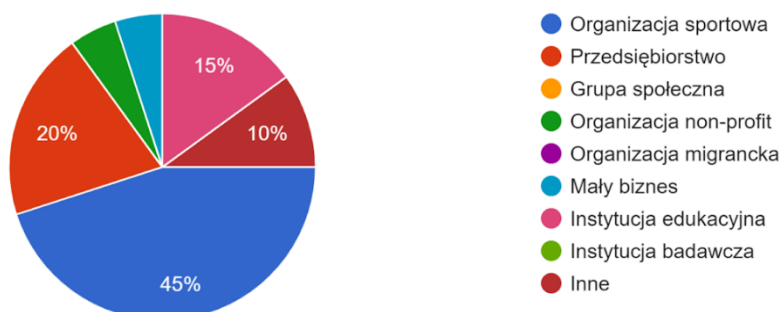

- Polska
- Niemcy
- Włochy
- Hiszpania
- Słowenia
- Grecja

Vprašanje 2 - Koga zastopate?

Kogo reprezentujesz?

20 responses

Velika večina anketirancev, 45 %, so bili predstavniki športnih klubov, sledili so podjetniki, 20 %, nato izobraževalne ustanove, 15 % jih je označilo "drugo", medtem ko je bilo med anketiranci 5,3 % malih podjetij in neprofitnih organizacij.

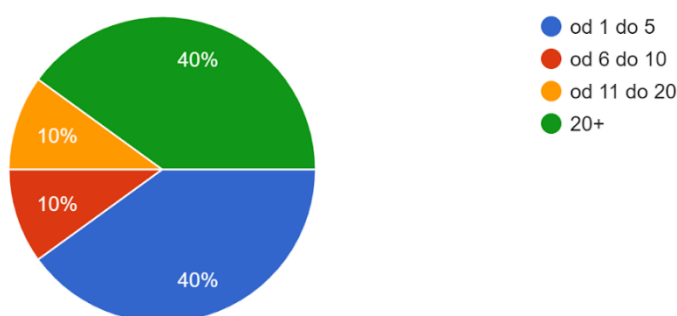
Vprašanje 3 - Elektronski naslov organizacij:

Anketiranci so bili pozvani, da navedejo e-poštni naslov svoje organizacije. Od 20 anketirancev jih je svoj elektronski naslov navedlo 11. Menimo, da je to zelo dober rezultat in zaupanje anketirancev. Seveda pa ti naslovi zaradi varstva podatkov v poročilu niso navedeni.

Vprašanje 4 - Koliko zaposlenih je v organizaciji, s katero ste povezani?

Ile osób pracuje dla organizacji, z którą jesteś związany?

20 responses

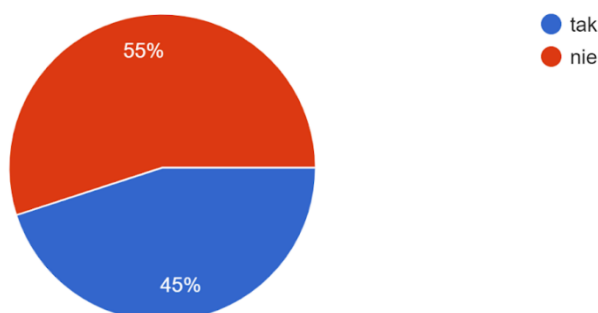

Večina anketirancev je predstavljala največje in najmanjše organizacije: več kot 20 oseb 40 %, 1-5 oseb 40 %, sledi po 10 % subjektov, ki zaposlujejo 6-10 in 11-20 oseb.

Vprašanje 5 - Ali v vaši organizaciji delajo osebe z izkušnjami z migracijami?

Czy w Twojej organizacji pracują osoby z doświadczeniem migranckim?

20 responses

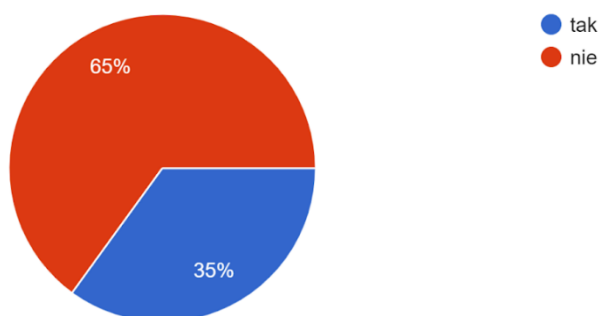

Večina udeležencev, 55 %, dela v organizacijah, ki ne zaposlujejo ljudi z migracijskimi izkušnjami.

Vprašanje 6 - Ali izvajate dejavnosti, ki so posebej namenjene osebam z izkušnjo migracije?

Czy prowadzisz działania skierowane specjalnie dla osób z doświadczeniem migracji?

20 responses

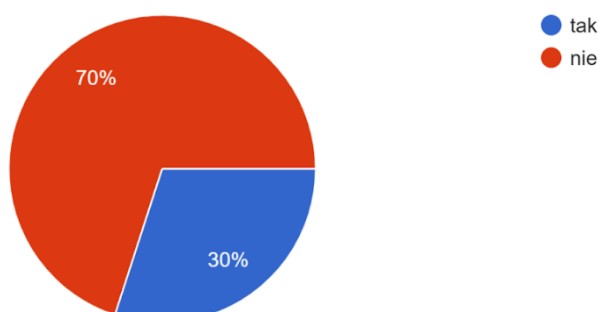

Večina anketirancev, 65 %, je odgovorila, da ne izvajajo dejavnosti, namenjenih ljudem z migracijsko izkušnjo.

Vprašanje 7 - Ali vaša organizacija ponuja kakšne dejavnosti / ugodnosti, namenjene migrantom? (npr. popusti, jezikovni tečaji)

Czy Twoja organizacja oferuje jakiegokolwiek działania / benefity skierowane do migrantów? (np. zniżki, kursy językowe)

20 responses

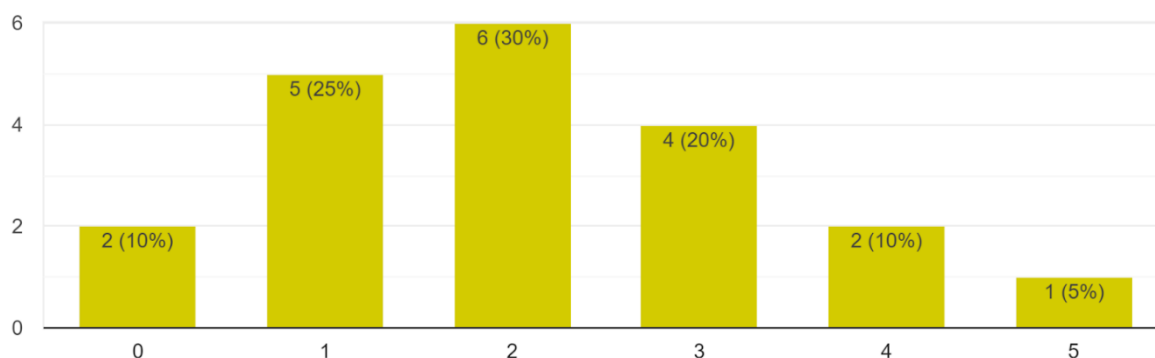

Velika večina 70 % jih tudi ne ponuja nobenih ugodnosti, namenjenih priseljencem.

Vprašanje 8 - Koliko je po vašem mnenju jezik ovira za udeležbo migrantov v športu?

Jak bardzo postrzegasz język jako barierę w uczestnictwie migrantów w sporcie?

20 responses

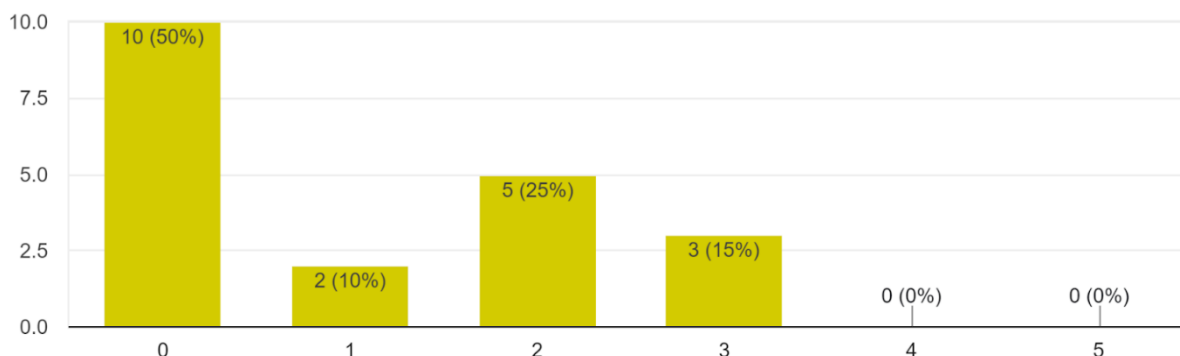

Največjo vrednost 5 je navedlo 5 % anketirancev, 10 % jih je izbralo odgovor 4. stopnje, 20 % jih je izbralo odgovor 3. stopnje, 30 % jih je izbralo odgovor 2. stopnje, 25 % anketirancev pa je izbralo tudi odgovor 1. stopnje. 10 % anketirancev je označilo odgovor 0.

Vprašanje 9 - V kolikšni meri je po vašem mnenju delovni čas organizacije ovira za sodelovanje migrantov?

W jakim stopniu postrzegasz godziny pracy w organizacji jako barierę dla uczestnictwa migrantów?

20 responses

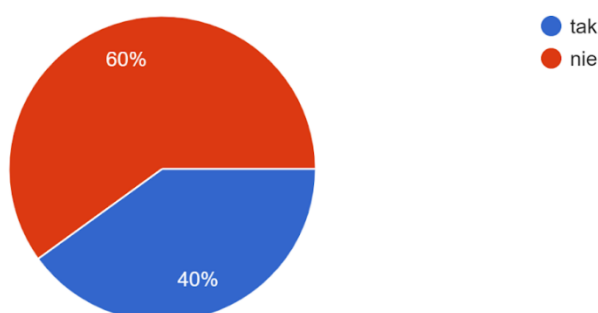

Pri tem je največ odgovorov, 50 %, padlo na odgovor 0, tj. delovni čas ni ovira za udeležbo priseljencev. Na odgovor 1 je odgovorilo 10 %, na odgovor 2 25 %, na odgovor 3 pa 15 % vprašanih. Odgovorov 4 in 5 ni navedel noben anketiranec.

Vprašanje 10 - Ali vaša organizacija izvaja raziskave za merjenje vpliva dejavnosti na dobro počutje ljudi?

Czy Twoja organizacja przeprowadza ankiety w celu zmierzenia wpływu działań na dobrostan ludzi?

20 responses

Na to vprašanje je večina, 60 %, odgovorila, da ne uporabljajo raziskav za merjenje vpliva svojih ukrepov na dobro počutje ljudi.

Vprašanje 11 - Ali za merjenje blaginje ljudi uporabljate druge kazalnike? Če da, katere?

Na to vprašanje sta odgovorila le dva anketiranca. Oba sta odgovorila, da kot merilo dobrega počutja uporabljata redne, npr. mesečne pogovore.

Vprašanje 12 - Ali imate kakšne druge pripombe ali predloge? Napišite jih tukaj:

Na to vprašanje je odgovorila le ena oseba, ki je predlagala, da se morajo priseljenci, ne glede na to, v kateri državi živijo, naučiti jezika države gostiteljice, da se bodo lahko bolje sporazumevali, kar se bo neposredno odrazilo v izboljšanju njihovega položaja in udobja v vsakdanjem življenju.

Sklepi

Poročilo je prikazalo položaj priseljencev na Poljskem in njihovo sodelovanje v športu, tako profesionalnem kot amaterskem. Profesionalni šport urejajo lastna pravila, kar je pogosto razlog za migracijo; najboljši športniki pogosto spremenijo državo prebivališča v iskanju boljših pogojev za razvoj kariere in uspeh.

To je posledica tako imenovane globalizacije športa. Najboljši primer so nogometaši: na svetovnem prvenstvu je bil praktično vsak deseti nogometaš rojen zunaj države, za katero igra. Odličen primer je himalajski plezalec Denis Urubko, omenjen na začetku poročila, ki je bil rojen v ZSSR, zdaj živi v Italiji, vendar je dobil poljsko državljanstvo, ker želi ustvariti družbo skupaj s poljskimi himalajci, ki so med najboljšimi na svetu.

Druga plat športa priseljencev je, da se priseljence, ki pridejo v državo gostiteljico in prej niso bili športniki, spodbuja k ukvarjanju s športom, da bi pridobili dejanske koristi. Šport namreč zelo pozitivno vpliva na telesno in duševno zdravje. V primeru priseljencev je šport lahko način za lajšanje stresa ali travme, ki so jo doživeli. Profesionalni športniki so tu dober zgled za priseljence. Borec MMA Mamed Khalidov, ki je moral pred vojno zapustiti svojo državo, je lahko odličen primer športnega uspeha na Poljskem. Je zelo znana in priljubljena oseba. Njegova zgodba je lahko motivacija za priseljence iz Čečenije ali drugih držav (Szczepean Twardoch "Mamed Khalidov. Lepiej byś tam umarł", Warszawa 2017, Wydawnictwo W.A.B.).

Na Poljskem obstaja nekaj pomembnih pobud za spodbujanje priseljencev k ukvarjanju s športom, npr. Etnoliga v Varšavi uspešno deluje že več let.

Ta raziskava je pokazala, kako veliko je treba še storiti na področju ozaveščanja in pomoči priseljencem. Večina anketirancev ne zaposluje priseljencev, nima posebnih dejavnosti, namenjenih priseljencem, niti jim ne zagotavlja nobenih ugodnosti. Jezik je lahko ovira, po našem mnenju pa tudi ozaveščenost ni zadostna. Velika naloga je ustrezno usposabljanje športnih trenerjev, da bodo pripravljeni na delo s priseljenci. Trenerji morajo imeti ustrezne kompetence za boljše delo s priseljenci. Prav tako je smiselno, da priseljence sami usmerjamo v to strokovno dejavnost.

Zaključek: na Poljskem se zavedajo, da je treba biti odprt za potrebe priseljencev, ki prihajajo v vse večjem številu. Prav tako se že uspešno izvajajo dobre dejavnosti, bodisi s strani športnih klubov bodisi nevladnih organizacij. Pred nami je še veliko dela, zlasti na področju pridobivanja kompetenc, vendar je pozitivno, da organizacije, ki se ukvarjajo s to temo, že vedo, v katero smer je treba iti.

Desk research - ITALIJA

Priseljevanje je v Italiji precej nov pojav, katerega obseg se je začel kazati sredi devetdesetih let dvajsetega stoletja. V zadnjih petindvajsetih letih se je namreč pokazal vse večji pomen priseljencev v državi (IRPPS 2018). Italija namreč skupaj z Nemčijo, Veliko Britanijo, Francijo in Španijo predstavlja eno od petih držav z največjo koncentracijo tujega prebivalstva (L'Eurispes, 2019).

Po podatkih Statističnega dokumenta o priseljevanju za leto 2019 Študijskega in raziskovalnega centra Idos v Italiji prebiva 5.255.503 tujih državljanov, kar predstavlja 8,7 % italijanskega prebivalstva (leta 2008 je ta delež znašal 6,5 %). Od leta 2013 do leta 2018 se je število tujih prebivalcev povečalo za 6,8 %. (L'Eurispes, 2019).

Po podatkih fundacije Ismu (Pobude in študije o večetničnosti) je bilo leta 2019 v Italiji 53.000 prosilcev za mednarodno zaščito (RIP) (Ismu, 2020). Prosilci za zaščito v naši Italiji so mladi: tisti, stari med 18 in 34 let, so leta 2016 predstavljali 80 %, leta 2019 pa 71 %. Vendar se povečuje delež oseb, starih od 35 do 64 let, ki so leta 2019 predstavljale 27 % vseh prosilcev (leta 2016 jih je bilo 10 %); (ISMU, 2020).

Izziv v Italiji je razviti globalni pristop k vprašanju migracij in poiskati rešitve, s katerimi bi lahko rešili številna kritična vprašanja spreminjajočega se prebivalstva. Med njimi je tudi vprašanje vključevanja dečkov in deklic tujega porekla kot temeljnega vira za Italijo. (IRPPS 2018).

Kar zadeva vključenost, je delež tujih zaposlenih oseb osredotočen na sektorje z nizko stopnjo specializacije, kot so kmetijstvo, gradbeništvo in hoteli/restavracije. V teh sektorjih bo delež BDP, ki ga bodo leta 2020 ustvarili tujci, znašal 17,9 %, 17,6 % in 17 %. Povprečni dohodek tujcev na prebivalca znaša približno 22 600 EUR, medtem ko skupno povprečje znaša 29 500 EUR. Med 456.000 izgubljenimi delovnimi mesti leta 2020 jih tretjina zadeva tuje delavce, predvsem ženske (Italiaindati 2022, ISTAT 2022, <https://italiaindati.com/immigrati-ed-economia-italiana/>).

Trend udeležbe migrantov v športnih dejavnostih v Italiji

Pravica do športa za vse je svetovna dediščina, ki jo je Unesco odobril leta 1978, vendar v Italiji težko najde ustavno legitimnost, celo pred kulturno. Politika športu ne posveča dovolj pozornosti. (AICS, 2022).

Ministrstvo za delo in socialne politike ter CONI sta 4. februarja 2022 obnovila sporazum, podpisan prejšnje leto, o spodbujanju socialnega vključevanja tujih državljanov prek športa ter o boju proti oblikam rasne diskriminacije in nestrpnosti.

Zanimanje za športne dejavnosti migrantov v Italiji in njihova udeležba v njih se je v zadnjih letih povečala. Priseljevanje je povzročilo večjo kulturno in družbeno raznolikost, kar je pomembno vplivalo tudi na športni sektor. Številni migranti se ukvarjajo z različnimi športnimi disciplinami, tako kot športniki kot trenerji ali prostovoljci.

Vendar v Italiji vključevanje tujcev v šport ni tako preprosto tako za drugo generacijo tujcev kot za prosilce za azil, saj obstajajo težave, ki se še vedno upirajo. Članske prakse ostajajo zelo

dolgotrajne, kar učinkovito otežuje dostop do športne tekmovalne dejavnosti. Tudi v športu obstaja odpor pri sprejemanju dejstva, da je država postala država priseljevanja, zato je treba razviti ukrepe za spodbujanje procesov socialnega vključevanja mlajših generacij tudi ob upoštevanju izkušenj drugih držav z najmanjšim številom nedavnih priselitev (AICS, 2022).

Tujci se manj ukvarjajo s športom kot njihovi italijanski vrstniki. 53 % tujih učencev se s športom ukvarja zunaj pouka. Skoraj toliko (47 %) se jih ne ukvarja z nobenim športom. Za primerjavo: več kot trije od štirih italijanskih vrstnikov se ukvarjajo s športom (75,7 %), manj kot 25 % pa ne (Openpols, 2023).

Raziskovalno poročilo - L'ORMA

Najboljše prakse

Naslov dobre prakse Št. 1: Projekt "Sport Inside"

Tema	Prikrajšanim migrantom pomagajo izvajalci usposabljanja
Najboljša praksa Naslov	Projekt "Sport Inside"
Ključne besede	<i>Šport, integracija, migranti</i>
Najboljša praksa	
V okviru projekta so prosili klube CSI, naj sprejmejo mlade prosilce za mednarodno zaščito (RIP) in jih polnopravno vključijo v svoje ekipe, tako kot vse druge mlade. Projekt se je začel januarja 2017 in dosegel presenetljive rezultate do te mere, da je bilo treba izvesti usposabljanja za športne menedžerje, ki eksperimentirajo. Namen projekta je sistematizirati in razširiti integracijske poti v korist mladih prosilcev za mednarodno zaščito (RIP), ki so nastanjeni v drugih sprejemnih centrih na območju metropole Milana ter mest Monza in Brianza, znotraj športnih klubov CSI (zlasti v športnih skupinah tipa Oratorij), ki delujejo na istem območju. Zagotovljeno je učinkovito sodelovanje v institucionalnih športnih dejavnostih (prvenstva v nogometu, košarki in odbojki), ki jih predlaga milanski odbor. Gre za kapilarno in vsakodnevno dejavnost, pri kateri vsak mladi postane polnopravni del ekipe in oratorijske skupnosti, in sicer z nenehnim sodelovanjem na treningih, v igri, ki je predvidena vsak teden, in v pobudah, ki jih neposredno predlagata klub in oratorij. Uvajalne poti so v teku, izkušnja pa se je izkazala za pozitivno tako za	

mlade Oratorijce kot za ekipo in klub gostitelj. Od tod želja po pomnožitvi poti in priložnosti za vključevanje s sistematizacijo in formalizacijo funkcije posredovanja in promocije, ki jo izvaja odbor Csi iz Milana. Dodana vrednost projekta je v vsakodnevnosti in kapilarnosti intervencij, katerih cilj je učinkovito vplivati na življenje protagonistov. V prihodnosti želijo organizirati usposabljanja, namenjena mladim RIP, vključenim v projekt, in njihovim športnim menedžerjem, ki se bodo lahko seznanili z najučinkovitejšo dinamiko in metodologijami za omogočanje namestitvev in ohranjanje njihove stabilnosti.

CILJI

Spodbujanje procesov spoznavanja in druženja med skupino prejemnikov RIP v okviru projekta in mladimi športniki iz ekip CSI; predlaganje konkretnih metod in priložnosti za RIP, s katerimi lahko pozitivno izkoristijo prosti čas, ki ga preživijo zunaj bivališča; ustvarjanje priložnosti za vključevanje v okolico s posredovanjem športnih klubov; spodbujanje in pospeševanje igrivih športnih tečajev, namenjenih varovanju zdravja in osebnega psihofizičnega počutja; omogočanje klubom CSI, predvsem pa njihovim športnikom, da doživijo priložnost za razpravo in skupno rast z mladimi RIP iz različnih držav in kultur.

JEDRO PROJEKTA

Postopno uvajanje mladih OPP v športne klube, ki se nahajajo v okolici ali so lahko dostopni z javnim prevozom, peš ali s kolesom:

- v ekipah odprte/najvišje mladinske kategorije (nogomet/košarka/odbojka), prijavljenih na prvenstvo CSI (obveznost vključuje udeležbo na treningih in tekmi prvenstva).
- v organizacijski/operativni strukturi športne skupine CSI ali v referenčnem oratoriju v organizacijskih podpornih vlogah.

PARTNERJI: CONSORZIO COMUNITÀ BRIANZA od novembra 2017. Sodelovanje se je nato razširilo na COOPERATIVE UBUNTU, ki ima prav tako sedež v Monzi. Sodelovanje se je aktiviralo s PROGETTO ARCA ONLUS, FARSI NEXT IN BRATI SAN FRANCESCO. Poleg namestitvev, ki jih neposredno izvaja odbor, številni športni klubi samostojno in stalno gostijo mlade RIP.

Vključenih je bilo 140 mladih.

Referenčna povezava (če obstaja)	https://www.csi.milano.it/area-eventi/area-eventi-progetti-csi/progetto-pr-ofughi-csi/progetto-sport-inside-2018.html
Zagotavlja	CSI MILANO PROGETTO ARCA ONLUS, FARSI PROSSIMO E I FRATELLI DI SAN FRANCESCO.

Jezik	ENGLISH
--------------	---------

Naslov najboljše prakse št. 2: EngageYou4Sport

Tema	Priprava migrantov na poklic športnega trenerja
Najboljša praksa Naslov	EngageYou4Sport
Ključne besede	Šport, migranti, vključevanje, integracija
Najboljša praksa	
Trajanje: 2021 do decembra 2022 Vključevanje vseh v športne organizacije Cilj V zadnjih letih si AICS prizadeva zagotavljati storitve na področju migracij: - upravljanje 4 begunskih centrov - izvajanje športnih, kulturnih in prostovoljnih dejavnosti. - tečaji usposabljanja - nacionalne kampanje Na podlagi teh izkušenj in strokovnega znanja želi AICS narediti korak naprej s projektom, katerega glavni cilj je spodbujati vključevanje in socialno vključenost beguncev z njihovim aktivnim vključevanjem v množične športne organizacije kot voditeljev. Projekt je bil izveden v 10 mestih petih regij (Toskana, Kampanija, Lacij, Benečija in Emilija-Romanja) in v skladu z metodologijo, ki temelji na predpostavki spodbujanja aktivne vloge v skupnosti z razvijanjem vodstvenih sposobnosti v športu, izvaja program usposabljanja z razredi in usposabljanji na	

terenu, namenjen 100 beguncem in 50 Italijanom, da bi jih aktivno vključili v številne možne vodstvene/koordinacijske položaje:

- Trener
- sodnik
- uradni
- načrtovalec športnih dogodkov

Med usposabljanjem na terenu imajo begunci možnost, da postanejo aktivni s sodelovanjem drugih beguncev (50) pri oblikovanju in organizaciji športnih dogodkov za vse v vsakem mestu (10). Da bi dosegli cilj socialne kohezije in zagotovili mentorstvo športnih voditeljev, je bil poseben program usposabljanja namenjen tudi vodjem in trenerjem (40) športnih organizacij, vključenih na lokalni ravni, ki so razvijali medkulturne spretnosti. S to strategijo dvojnega vključevanja je projekt lahko dosegel polno vključenost beguncev in gostiteljskih skupnosti ter tako s športom spodbujal socialno kohezijo skupnosti. Znanja, ki so jih razvili udeleženci usposabljanja, in športni dogodki bodo ocenjeni in bodo vplivali na sposobnost beguncev, da se vključijo kot vodilni v športnem sektorju. Z dejavnostmi in razširjanjem na nacionalni in evropski ravni je projekt dosegel približno 6000 ljudi.

Koordinator:

AICS (Italija)

Partnerji:

Univerza v Padovi (Italija)

CSIT

Referenčna povezava (če obstaja)	https://www.aics.it/?p=83438
Zagotavlja	AICS EngageYou4Sport Programo DG Sport
Jezik	ENGLISH

Naslov dobre prakse Št. 3: BALON MUNDIAL

Tema	Prikrajšanim migrantom pomagajo izvajalci usposabljanja.
Najboljša praksa Naslov	BALON MUNDIAL
Ključne besede	<i>Športni festival, migrantska skupnost</i>
Najboljša praksa	
ORGAN ZA ORGANIZACIJO: Ta pobuda se je rodila leta 2007 v Torinu kot športni in gostoljubni projekt za tujce v Italiji. Prvotna zamisel, tako preprosta kot učinkovita, je bila organizirati "alternativno svetovno prvenstvo" med prebivalci z migrantskim ozadjem na tem območju, ki bi ohranilo enake značilnosti pravega Cop-pa of the World: nacionalne ekipe, sestavljene iz 11 igralcev, kvalifikacijski krogi in zaključni turnirji z rezultatno tablo. Cilja sta bila v osnovi dva: po eni strani ustvariti edinstven prostor v mestu Torino, kjer bi se lahko srečale skupnosti priseljencev, ki bi s seboj prinesle svojo prtljago kulturne identitete. Po drugi strani pa z izvajanjem splošno priznanega športa, kot je nogomet, spodbujati vzpostavljanje novih odnosov, da bi odpravili vse tiste ovire, ki pogosto nastanejo med skupnostmi tujcev iz tako različnih in tako oddaljenih delov sveta. Osnova projekta pa je bila tudi zaveza, da se predlaga model neformalnega izobraževanja, ki spodbuja spoštovanje pravil in raznolikosti, tako kulturne kot športne, uvaja fair play in poudarja vlogo zastopanja, ki jo enajst igralcev na igrišču pokriva glede na enoto sočlanov. V prvi izdaji je sodelovalo 20 ekip, postopoma pa se je njihovo število z leti povečalo na sedanjih 36 ekip za moško enajsterico in 11 za žensko petnajsterico (ta formula je bila uvedena leta 2011). Da bi vsem zagotovili pravico do sodelovanja, Balon Mundial nikoli ni vključeval prijavnin. V devetih letnih izvedbah so tekmovali športniki iz več kot 50 držav. Številni od teh igralcev so po doseženi polnoletnosti prešli na vodstvene položaje v svojih ekipah in tako naredili prostor mlajšim generacijam. Dogodek, na katerem sodeluje več kot 1000 športnikov in športnic, se	

ponaša z zvestim in raznolikim občinstvom, ki šteje več kot 6000 gledalcev. Med njimi so navdušeni podporniki sodelujočih ekip, družine športnikov, nogometni navdušenci in vsi, ki želijo sodelovati pri dejavnostih, ki spodbujajo povezovanje in sprejemanje.

Pomembno je poudariti, da udeleženci prihajajo iz različnih družbenih okolij v migrantskih skupnostih, vključno s posamezniki prve, druge in tretje generacije, delavci, podjetniki, trgovci, samostojnimi podjetniki in študenti. V zadnjih letih so na turnirju sodelovali tudi politični begunci, ki so oblikovali mešane ekipe ali ustanovili nove skupnosti, kar je povečalo število udeležencev. Tem posameznikom turnir zagotavlja edinstven prostor za povezovanje z rojaki, ki bi jih bilo sicer težko doseči zaradi omejenih družbenih omrežij.

Poleg tega je uspeh dogodka privedel do več pozitivnih rezultatov. Balon Mundial, ki je bil prvotno zasnovan kot pobuda za povezovanje in platforma za boj proti diskriminaciji s pomočjo športa, je razširil svoj fokus na obravnavo številnih vprašanj, vključno z diskriminacijo na podlagi spola. Leta 2015 je turnir začel kampanjo za ozaveščanje o homofobiji v nogometu.

Poleg tega se je rodil in razvil v okviru projekta valorizacije etničnih gastronomskih kultur "Food Mundial", v okviru katerega je mogoče poskusiti jedi in izdelke z zemlje, ki prihajajo iz vsega sveta. V zadnjih dneh so po možnosti organizirani tudi kulturni dogodki, namenjeni sodelujočim skupnostim, kot so koncerti, plesni nastopi in predstavitve knjig. Leta 2015 so se rodila tudi "tehnična srečanja", okrogle mize, na katerih različni protagonisti družbenega tkiva, kot so društva, predstavniki institucij in nevladnih organizacij, razpravljajo o nekaterih prečnih temah, ki se vsako leto pojavijo med turnirjem. Letos je bilo govora zlasti o "ekonomiji migrantov", "dobrih praksah sprejema" in "nogomet proti homofobiji". V želji, da bi naredili končno bilanco, lahko rečemo, da je značilnost tega dogodka predstavljena tudi iz njegovih učinkov na območje: zaradi njega se izboljšajo odnosi med različnimi skupnostmi, okrepijo se vezi med člani iste skupnosti in rodijo se nova združenja za ustvarjanje skupnih projektov. To kaže, da spodbujanje vstopa in vključevanja migrantov v družbeno strukturo prispeva k rasti in zrelosti vseh vključenih ljudi.

Referenčna povezava (če obstaja)	https://www.sportesalute.eu/images/sportditutti/SPORTDITUTTI-Digital.pdf
Zagotavlja	ASD BALON MUNDIAL ONLUS
Jezik	ENGLISH

Naslov dobre prakse št. 4: B.E.S.T. - Dobre prakse, izmenjava IZKUŠENJ in usposabljanje za medkulturnost

Tema	Usposabljanje na področju medkulturnega izobraževanja
Najboljša praksa Naslov	B.E.S.T. - Dobre prakse, izmenjava IZKUŠENJ in usposabljanje za medkulturnost
Ključne besede	Usposabljanje, vključevanje, migranti, medkulturnost, dobre prakse
Najboljša praksa	
Namen projekta je razvijati in spodbujati socialno opolnomočenje mladih z migrantskim ozadjem, njihovo sodelovanje v javni razpravi o političnih vprašanjih, ki jih zadevajo, ter možnost izražanja in predstavljanja lastnih potreb in s tem povezanih predlogov. To z vzpostavitvijo/izvajanjem mreže sodelovanja med akterji tretjega sektorja, ki delujejo v Italiji in Evropi, da bi olajšali/spodbujali protagonizem mladih in razvoj medkulturnih spretnosti vzgojiteljev/profesionalnih izvajalcev in vrstnikov, ki delajo z mladimi z migrantskim ozadjem. B.E.S. T je organiziran prek različnih realnosti, prisotnih po vsej Italiji, zlasti med Kampanijo, Ligurijo, Lacijem, Piemontom, Emilijo Romagno, Benečijo in Sicilijo. S sprejetjem metodologij, ki temeljijo na teoretičnem razmisleku, usposabljanju/laboratorijskih dejavnostih in konkretni uporabi metodologij za spodbujanje medkulturnega državlanskega aktivizma, ki so jih opazovali med obiski in izmenjavami na nacionalnem ozemlju, želi projekt okrepiti inovativne zbiralne in izrazne prakse, ki poudarjajo raznolikost italijanskega kulturnega mozaika, v katerem so najmlajši protagonisti. Cilji Splošni cilj projekta je spodbujanje socialne opolnomočenosti mladih z migrantskim ozadjem v smislu sodelovanja v javni razpravi o političnih vprašanjih, ki jih neposredno zadevajo, ter možnosti izražanja in podajanja svojih potreb in s tem povezanih predlogov. To naj bi vplivalo na sodelovanje in spodbujanje korenin na lokalnem območju in na nacionalnem območju bolj integriranih komponent, da bi se inovirale in izboljšale izobraževalne prakse za tiste, ki so bolj obrobne. Z drugimi besedami, cilj sklopa predlaganih dejavnosti je oblikovanje in razvoj etike odgovornosti v mladinskih komponentah priseljevanja v Italijo, ki se uresničuje v pravici/obveznosti izbirati in delovati na ozaveščen način in ki pomeni sposobnost/zavezanost	

razvijati ideje in spodbujati ukrepe, namenjene nenehnemu izboljševanju življenjskega konteksta posameznika.

Projekt namerava razviti posebne cilje, ki se nanašajo na končne prejemnike (mlade z migrantskim ozadjem in izvajalce izobraževalnih storitev):

- pridobivanje večje državljanske zavesti med mladimi in njihovo aktivno sodelovanje v življenju družbe ter zavestno upoštevanje skupnih vrednot.
- vzpostavitev/izvajanje mreže sodelovanja med akterji tretjega sektorja, ki delujejo v Italiji in Evropi, da bi olajšali/spodbujali protagonizem mladih, prepoznavali probleme in preizkušali ustrezne rešitve.
- razvoj spretnosti, povezanih z medkulturnim mladinskim aktivizmom vzgojiteljev/strokovnih delavcev in vrstnikov, ki delajo z mladimi z migrantskim ozadjem, da bi izboljšali sposobnost vključevanja in spodbujanja protagonizma prejemnikov v državljanske politike, ki jih zadevajo.

Rezultati

- spodbujanje večje udeležbe in zmožnosti izražanja in usmerjanja socialnih politik med neposredno vključenimi mladimi z migrantskim ozadjem
- povečanje stalne prisotnosti možnosti združevanja in aktivnega državljanstva, ki so že prisotne na ozemljih.
- stabilizacija operative mreže subjektov, ki izvajajo medkulturni aktivizem v Italiji in zadevnih evropskih državah
- sprejetje modela intervencije, ki izhaja iz ugotovljene najboljše prakse, v različnih okoliščinah
- strokovno izpopolnjevanje izvajalcev/izobraževalcev/kulturnih posrednikov.
- usposobljeni in aktivirani vrstniki, ki lahko spodbujajo in izvajajo izobraževalne dejavnosti.

Referenčna povezava (če obstaja)	https://conngi.it/b-e-s-t/
Zagotavlja	- <i>cooperativa Dedalus in partenariato con il CONNGI - Coordinamento Nazionale Nuove Generazioni Italiane</i> Via Gambattista Soria 13, Roma 00168 (RM) C.F.: 9795150587 - info@conngi.it - info@pec.conngi.it

Jezik	ENGLISH
-------	---------

Anketa

Rezultati:

- Več kot polovica anketirancev je bila športna ali neprofitna organizacija, skoraj vsak četrti anketiranec pa je bil iz izobraževalne ustanove. Le eden od desetih podjetij in eden od dvajsetih skupnostnih skupin.

- Koliko ljudi dela v podjetju, v katerem sodelujete?

30 % 5 do 10

30% 20+

20% 1 do 5

20% 10 do 20

- Ali so v vaši enoti ljudje z migrantskim ozadjem?

55 % ne

- Koliko?

Večina jih ima v svoji organizaciji od 1 do 5 migrantov, le ena pa 20 migrantov.

1 11%

2 11%

3 22%

4 11%

5 33%

20 11%

- Več kot polovica od njih je druga generacija migrantov, preostali so migranti prve generacije.

- Ali imate kakšen projekt, ki je namenjen posebej osebam iz migrantskih družin?

Le 20 % jih izvaja projekte, namenjene posebej osebam z migrantskim ozadjem. Zlasti izobraževalne dejavnosti in umetniški laboratorij ter vključevanje migrantov v športne dejavnosti.

- Ali vaše podjetje ponuja kakšne ugodnosti za migrante? (npr. popusti, jezikovni tečaji...) Le 15 odstotkov jih migrantom nudi ugodnosti, zlasti pri jezikovnih tečajih.

Koliko je po vašem mnenju jezik ovira za sodelovanje?

1	0
2	10%
3	30%
4	40%
5	20%

V kolikšni meri je po vašem mnenju delovni čas subjekta ovira za sodelovanje?

1	15%
2	35%
3	20%
4	10%
5	20%

- Ali vaša organizacija izvaja ankete za merjenje vpliva dejavnosti na dobro počutje ljudi? Velika večina 85 % ne izvaja anket, s katerimi bi izmerila vpliv dejavnosti na počutje ljudi.
- Ali za merjenje blaginje ljudi uporabljate druge kazalnike? Če da, katere? Nihče od vprašanih ne uporablja drugih kazalnikov za merjenje blaginje ljudi.

Sklepi

To poročilo je omogočilo vpogled v trenutni položaj migrantov/beguncev v Italiji ter njihovo sodelovanje in vključevanje v šport. Priseljevanje je v Italiji dokaj nov pojav, katerega obseg se je začel kazati od sredine devetdesetih let dvajsetega stoletja. V zadnjih petindvajsetih letih se je dejansko pokazal vse večji pomen priseljencev v državi. Italija nima potrebnih storitev za njihovo podporo.

Šport je lahko ključnega pomena za duševno zdravje in socialno vključenost migrantov. V zvezi s tem obstaja nekaj primerov dobrih praks, katerih cilj je spodbujanje udeležbe migrantov in beguncev v športu. Na primer, poziv klubom Csi, naj sprejmejo mlade RIP (prosilce za mednarodno zaščito) in jih polnopravno vključijo v svoje ekipe, tako kot vse druge mlade - projekt AICS, ki se izvaja v 10 mestih 5 regij za razvoj vodstvenih sposobnosti v športu, izvaja program usposabljanja z razredi in treningi na terenu, namenjen 100 beguncem in 50 Italijanom, da bi jih aktivno vključili v številne možne vodstvene/koordinatorske položaje - organizacija "alternativnega svetovnega prvenstva" med mi-prebivalci območja - razvoj in spodbujanje socialne opolnomočenosti mladih z migrantskim ozadjem, njihovo sodelovanje v javni razpravi o političnih vprašanjih, ki jih zadevajo, ter možnost izražanja in prinašanja lastnih potreb in s tem povezanih predlogov.

Kljub temu so rezultati raziskave pokazali, da v večini organizacij osebe z migrantskim ozadjem večinoma niso vključene v delovno okolje in da ni dovolj dejavnosti ali ugodnosti, ki bi jih posebej podpirale. Veliko je ovir, kot je na primer jezik. Učenje jezika bi bilo lahko koristno za njihovo lažje sodelovanje pri športnih in drugih dejavnostih. Poleg tega glede na raziskavo organizacije v Italiji ne merijo dobrega počutja upravičencev, kar je ovira, da bi začeli iskati rešitve za izboljšanje njihovega dobrega počutja.

Desk research - NEMČIJA

Veliko ljudi pozna čustveno moč športa, ki ustvarja občutek skupnosti, ne da bi bilo - in to je pri tem posebno - jezikovno razumevanje obvezen predpogoj. V športnih društvih lahko iz tega srečanja nastane veliko več, in sicer skupno odločanje in delovanje. To pogosto vodi v odnose, ki prek športa vplivajo na druga področja družbenega življenja. Skratka, šport ima velik integracijski potencial.

Približno 25 odstotkov prebivalcev Nemčije se je rodilo v drugi državi ali ima vsaj enega starša priseljenca. Po definiciji imajo ti ljudje tako imenovano migracijsko ozadje. Poleg individualnega pripisa ta neroden izraz pomeni tudi raznolikost prebivalstva glede na izvor, jezik ali kulturni značaj njegovih članov. V športnih klubih pa je to povsem drugače: Zlasti dekleta, ženske in starejši z migracijskim ozadjem imajo veliko manj možnosti, da bodo člani, kot tisti brez migracijskega ozadja. Tudi begunci so bili doslej v klubih premalo zastopani.

Priseljen trener v Nemčiji lahko iz več razlogov prispeva k bolj vključujočim in učinkovitim rezultatom za šport na splošno. Priseljeni trenerji v športno okolje prinašajo edinstven pogled in kulturno razumevanje. Lahko se povežejo z izkušnjami, izzivi in kulturnimi ozadji priseljenih športnikov ter tako ustvarijo bolj vključujoče in prijazno vzdušje. To razumevanje pomaga pri vzpostavljanju zaupanja, spodbujanju učinkovite komunikacije ter obravnavanju posebnih potreb in ovir, s katerimi se soočajo športniki priseljenci, kar lahko privede do boljšega kulturnega razumevanja in empatije. Zelo pomembna pridobitev v smislu vrednot za prihodnje generacije. Poleg tega priseljeni trenerji pogosto prinašajo različne stile, tehnike in pristope treniranja, na katere vpliva njihovo kulturno okolje. Ta raznolikost lahko obogati proces usposabljanja, uvede nove perspektive ter spodbuja ustvarjalnost in inovativnost v športnem okolju. Različne metode usposabljanja so lahko zanimive za širši krog športnikov, saj se prilagajajo različnim učnim stilom in željam.

Drug ključni vidik tega, da so priseljenci v vlogi trenerjev, je priložnost, da delujejo kot vzorniki in zastopniki ter tako učinkovito posredujejo vrednote otrokom in njihovim družinam. Priseljeni trenerji na vodilnih položajih so pozitivni vzorniki priseljenim športnikom. Dokazuje, da lahko posamezniki iz različnih okolij v športu uspejo in se odlikujejo, kar med športniki priseljenci spodbuja občutek pripadnosti, želje in motivacijo. Takšno predstavljanje lahko razbija stereotipe, odpravlja predsodke ter spodbuja večjo udeležbo in vključenost v šport. Priseljeni trenerji lahko delujejo kot mostovi med priseljenimi športniki in lokalno športno skupnostjo. Omogočajo lahko povezave, mreže in sodelovanje z lokalnimi športnimi klubi, organizacijami in zvezami. Z vzpostavljanjem teh odnosov športniki priseljenci pridobijo dostop do širšega nabora priložnosti, tekmovanj in virov, kar izboljša njihovo splošno športno izkušnjo in vključevanje v športno dogajanje v Nemčiji.

Ni presenetljivo, da so študije pokazale, da se ljudje, ki se pridružijo športnim klubom v novi domovini, lažje vključijo in se znajdejo. Obstaja na tisoče klubov in organizacij, ki s pomočjo športa vsakodnevno pomagajo delati majhne in velike čudeže. Vključujejo se športniki, trenerji in

prostovoljci. Obstajajo medkulturne športne ekipe, zabave dobrodošlice, organizirane v športnih klubih, poskusne ure in priložnostne prostočasne dejavnosti za nove otroke in odrasle v bloku. Nove igre, kot je kriket, se uveljavljajo, saj se sklepajo nova prijateljstva, klubi pa sprejemajo mlade in sveže talente. Eden od teh čudovitih projektov je projekt Šampioni brez meja, ki je bil ustanovljen leta 2012. Njegovo delo presega področje športa: "S športnimi treningi, orientacijskimi izleti po berlinski in brandenburški kulturni krajini, svetovanjem in mreženjem lahko učinkovito spremljamo begunce z vsega sveta na njihovi poti do novega doma," piše na spletni strani društva.

Ovire

1-FONDS

Šport sam ne bo rešil vseh izzivov, s katerimi se sooča družba, vendar lahko skupaj z drugimi ključnimi dejavniki, kot je dobra izobrazba, pomembno prispeva k hitremu in trajnostnemu vključevanju. Da bi bil razvoj trajnosten, je treba te vire zagotavljati na srednje- in dolgoročni ter kratkoročni osnovi. Ponovno bi bilo treba preučiti sredstva za zvezni program "Integracija s športom", ki je bil ustanovljen že leta 1989. Sredstva v višini 11 milijonov evrov, namenjena temu programu, niti približno ne zadoščajo.

Poleg tega je treba sredstva razdeliti nemoteno in učinkovito. Zaradi povečanega povpraševanja po športnih programih bi bilo treba begunce povabiti, da se pridružijo kot osebje zveznih prostovoljnih športnih programov. Šport sam po sebi ne bo rešil vseh izzivov, s katerimi se sooča družba, vendar lahko skupaj z drugimi ključnimi dejavniki, kot je temeljita izobrazba, močno prispeva k hitremu in trajnostnemu vključevanju v delovni prostor, zaradi česar je model vključevanja v Nemčiji uspešen.

2-SALARY

Študija (Erol, I., Unal, U. Employment effects of immigration to Germany in the period of migration policy liberalization, 2005-2018). *Eurasian Econ Rev* **12**, 531-565, 2022) razvija dve raziskovalni vprašanji: kateri dejavniki vplivajo na izseljevanje, priseljevanje in selitev na delovno mesto trenerjev z visokimi dosežki? In kako se okvir push-pull uporablja za migracije trenerjev v vrhunskem športu? Raziskava se osredotoča na manj komercializirane in javno financirane športe v Nemčiji.

Trenerji za visoko učinkovitost, ki so bili v Nemčiji zaposleni med letoma 2000 in 2016, so bili anketirani prek spleta in vprašani o svoji delovni zgodovini. Na podlagi teh informacij je bil oblikovan panel trenerjev po letih ($n = 2586$), dejavniki migracije trenerjev pa so bili analizirani z uporabo probitnih modelov.

Višji dohodek je bil pomemben dejavnik, ki je vplival na izselitev, medtem ko sta bila šoloobvezni otroci in nekdanji vrhunski športnik dejavnika, ki sta vplivala na zadržanje. Priseljeni trenerji so v Nemčiji zaslužili bistveno manj. Višji dohodek in pogodba za nedoločen čas sta bila pomembna dejavnika privlačnosti za selitev na delo, medtem ko je bila diploma na področju športnih znanosti dejavnik pritiska. Posebej usposobljeni in uspešni trenerji so se v opazovanem obdobju preselili na delovna mesta, ki niso povezana s trenerstvom.

Ugotovitve pomenijo, da bi morali oblikovalci politik skrbeti ne le za izseljevanje med trenerji, temveč tudi za migracije na delo. Da bi zmanjšali izseljevanje trenerjev in migracijo na delovna mesta, je treba ponovno preučiti delovne pogoje trenerjev za visoke dosežke.

3-POLITIKA

Zaradi številnih potencialnih koristi, ki jih ima šport pri vključevanju, je treba številne prostovoljce v tej državi čim bolj podpirati.

Politika združevanja, ki so jo začele izvajati državne športne zveze in ki beguncem omogoča, da se ukvarjajo s športom, ne da bi postali člani kluba, je že zdaj velik zgled. V polnem teku so tudi novi programi usposabljanja za trenerje. Politika je lahko pri tem v veliko pomoč: Klubi, državne športne zveze in športna združenja potrebujejo zadostne kadrovske in finančne vire za nadaljnjo zasnovo in izvajanje svojih programov in projektov.

4-PERMIT

Za profesionalni šport je danes značilna visoka stopnja mednarodne mobilnosti. Vendar pa takšno selitev v tujino običajno spremljajo številni pravni izzivi - naj gre za prošnjo za dovoljenje za prebivanje, združitve družine ali sklenitev pogodbe o zaposlitvi.

PROGRAM IDS EU

V Nemčiji je bilo leta 2008 15,6 milijona ljudi z migracijskim ozadjem. V primerjavi s skupnim številom prebivalcev, ki znaša 82,1 milijona, ta številka predstavlja 19-odstotno kvoto. Če pa to kvoto primerjamo s številom članov v športnih klubih, postane očitno, da so osebe z migracijskim ozadjem očitno premalo zastopane v organiziranem športu. Predstavljajo le 10,1 % (2,8 milijona) vseh članov športnih klubov.

Vendar pa je posebej organiziran šport tisti, ki ponuja daljnosežne individualne priložnosti in socialne možnosti ter tako predstavlja pomembno področje delovanja za vključevanje ljudi z migracijskim ozadjem in lokalnega prebivalstva.

Zato lahko v športu poteka socialno vključevanje tako, da osebe z različnim etničnim ozadjem stopijo v stik, vzpostavijo socialne odnose in socialne vezi. Poleg tega šport ponuja možnosti za vključevanje v smislu vsakdanje kulture, in sicer s prenosom kulturnih konvencij, prenosom vsakdanjega znanja in tudi z lažjim učenjem jezikov. Športni klubi niso le prizorišča športnih dejavnosti, temveč tudi prostori vsakdanjega sporazumevanja, ki ponujajo priložnosti za vzajemno medkulturno učenje.

V športnih klubih se v luči vsakdanje politike povezovanje med drugim odvija zaradi demokratičnega soodločanja in prispevka prostovoljne, javne zaveze predstavnikov civilne družbe.

Nenazadnje lahko šport s pomočjo kluba prispeva k socialno-strukturnemu vključevanju, saj odpira izobraževalne in poklicne možnosti.

Za aktiviranje teh integracijskih potencialov športa (organiziranega v društvih) so potrebni pedagoško dobro zasnovani ukrepi za začetek integracijskih procesov in posredovanje integracijskih izkušenj.

Raziskovalno poročilo - NGO Nest Berlin

Najboljše prakse

Naslov najboljše prakse št. 1: tečaj e-učenja: 1: Usposabljanje na področju vključujočega športa

Projektni partner: Camino

Tema	Usposabljanje na področju medkulturnega izobraževanja
Najboljša praksa Naslov	Tečaj e-učenja: Usposabljanje na področju vključujočega športa
Ključne besede	e-učenje; usposabljanje; vključevanje
Najboljša praksa To elektronsko učno okolje je namenjeno: 1. Trenerji iz evropskih držav, ki izvajajo usposabljanja za trenerje, osebje in prostovoljce v športnih klubih in športnih organizacijah. Del usposabljanja je tridnevno usposabljanje za trenerje, na katerem se ljudje usposobijo za trenerja vključujočega športa. Trener postane strokovnjak za vključevanje v športnih organizacijah. Na usposabljanju udeleženci vadijo veščine usposabljanja in komunikacije ter aktivno pridobivajo znanje o vključevanju. 2. Udeleženci: Udeleženci: trenerji, osebje in prostovoljci športnih klubov in športnih organizacij, ki so zainteresirani in motivirani za bolj vključujočo organizacijo svojega športnega kluba in so pripravljeni izvajati dejavnosti v tej smeri. Usposabljanje na področju vključujočega športa je najprej sestavljeno iz osnovnega modula. Osnovni modul vključuje tri fizična srečanja, vsako po 2,5 ure. Na njih udeleženci razmišljajo o lastni viziji inkluzivnosti, inkluzivnosti v svoji (športni) organizaciji in interakciji s člani kluba. Poleg tega se lahko udeleženci odločijo, da se bodo podrobneje seznanili s poglobljenimi moduli: Raznolikost in kultura, Ženske in dekleta, Diskriminacija in rasizem, Vrednote in norme. Te poglobljene module, ki trajajo vsak po 2,5 ure, lahko torej po želji uporabljate ločeno. Pred začetkom uporabe enega ali več poglobljenih modulov je treba najprej opraviti osnovni modul.	

Referenčna povezava (če obstaja)	http://ele.sportinclusion.net/
Zagotavlja	- Ime institucije, ki je izvajala prakso: To je mreža s partnerjem Camino iz Nemčije. - Imena partnerjev: Pobuda Fairplay za raznolikost in nediskriminacijo pri VIDC; italijansko združenje šport za vse UISP; Irska nogometna zveza (FAI); portugalska članica FIFPro SJPF; organizacija za človekove pravice Mahatma Gandhi (HU), ki jo vodijo migranti; združenje Finska večkulturna pobuda za šport za vse Liikkukaa; strokovnjak za akcijsko usmerjeno raziskovanje športa in mladine Camino (DE); globalna platforma za organizacije, ki delujejo na področju športa za vse, rekreativnega športa in telesne dejavnosti ISCA in Huis voor Beweging usposablja ljudi, ekipe in organizacije za interaktivni razvoj in gibanje - Kontaktna oseba institucije/partnerja (ime, e-pošta, telefon Nemški partner: Camino Mahlower Straße 24 12049 Berlin Tel +49(0)30 610 73 72-0 Faks +49(0)30 610 73 72-29 mail@camino-werkstatt.de - Ime strategije/programa: Mreža za vključevanje v šport (SPIN) - Druge koristne informacije (če obstajajo): Kontakt c/o VIDC - fairplay Moellwaldplatz 5/9 A-1040 Dunaj, Avstrija info[at]sportinclusion.net Tel. +43 1 7133594-90
Jezik	ENGLISH

Naslov najboljše prakse Št. 2: Bewegte Zukunft

Projektni partner: Türkische Gemeinde Deutschland in Kooperation mit Migrantenorganisationen

Tema	Spodbujanje sodelovanja med športnim klubom in skupnostjo
Najboljša praksa	Bewegte Zukunft
Naslov	

Ključne besede	Raziskave; dostop; usmerjenost k raznolikosti
Najboljša praksa	Namen projekta "Bewegte Zukunft" je ugotoviti, zakaj ljudje z migrantskim ozadjem še vedno niso tako dobro zastopani v nemških športnih klubih in združenjih, kaj mora svet športa storiti, da bi postal bolj odprt in raznolik, ter katere poti dostopa do ciljne skupine bi lahko še bolj izkoristili. Turška skupnost v Nemčiji je bila pridobljena za partnerja in je s svojo mrežo po vsej državi ter desetletji dela z organizacijami migrantov v projekt vnesla pomembne izkušnje in znanje na področju usmerjanja k raznolikosti. V prvem letu projekta bodo organizirane tri fokusne skupine po vsej državi, ki bodo razpravljale o pogojih za uspeh in ovirah za projektna partnerstva na eni strani ter o zastopanosti v odborih in strukturah krovnih organizacij na drugi strani. Strokovnjaki iz različnih organizacij migrantov in športnih struktur bodo skupaj izmenjali ideje in pripravili predloge za boljšo zastopanost ciljne skupine v klubih in združenjih. Spremljal jih bo zunanji moderator, ki bo zapisal in povzel rezultate. Ob koncu prvega leta projekta bodo rezultati služili kot podlaga za razpis za zbiranje predlogov in iskanje ukrepov na terenu. Cilj je najti skupno tri podprojekte, ki bodo na podlagi ugotovitev sprožili konkretno sodelovanje in povezovanje na terenu ter izvajali skupne ukrepe.
Referenčna povezava (če obstaja)	https://integration.dosb.de/inhalte/projekte/bewegte-zukunft
Zagotavlja	- <i>Naziv institucije, ki je izvajala prakso:</i> ob podpori Zveznega urada za migracije in begunce (BAMF) ter Zveznega ministrstva za notranje zadeve in domovino. Partnerji: Türkische Gemeinde Deutschland in Kooperation mit Migrantenorganisationen - <i>Kontaktna oseba institucije/partnerja (ime, e-pošta, telefon):</i> Türkische Gemeinde Deutschland Obentrautstr. 72, 10963 Berlin Telefon: 030 896 83 81 0 Faks: 030 896 83 81 30 E-naslov: info[at]tgd.de <i>Koordinacija projekta "Mighted Future" - Sodelovanje z organizacijami migrantov; tel.: 069/6700-461; e-pošta: sidali(at)dosb.de</i> - <i>Ime strategije/programa:</i> "Bewegte Zukunft" - <i>Druge koristne informacije (če obstajajo):</i>
Jezik	NEMŠČINA

Naslov dobre prakse št. 3: Qualifizierungsprogramme für Übungsleiter*innen

Projektni partner: V. (BLSV): Der Bayerische Landes-Sportverband e. V. (BLSV)

Tema	Priprava migrantov na poklic športnega trenerja
Najboljša praksa Naslov	Kvalifikacijski program za vodje*inje (Qualifizierungsprogramme für Übungsleiter*innen)
Ključne besede	Usposabljanje, medkulturna kompetenca, usposobljenost inštruktorjev
Najboljša praksa Ciljna skupina: Ciljna skupina: inštruktorji vadbe ali osebe, ki želijo to postati. Cilj: - Zaposlovanje inštruktorjev z migrantskim ozadjem. - Vključevanje migrantov v strukture klubskega športa - Izboljšanje medkulturne kompetence inštruktorjev na splošno. Koncept: BLSV ponuja kvalifikacijske ukrepe za inštruktorje, da bi lahko samozavestno in varno obravnavali kulturno raznolikost v športnih klubih. Na ta način se ustvarja prava kultura dobrodošlice v organiziranega športa, zaradi česar se ga več udeležujejo migranti. BLSV posebej kvalificira osebe z migracijskim ozadjem in begunsko izkušnjo, da prevzamejo častne funkcije v klubu. Šport in pozitivno spodbujati njihovo socialno vključevanje. BLSV se pri svojem delu osredotoča predvsem na kvalifikacije migrantov. Zaradi trajnosti so tečaji usposabljanja odprti za vse člane združenja in niso rezervirani izključno za partnerje sodelovanja IdS. Programi za inštruktorje vadbe, ki jih izvaja združenje BLSV, so na voljo v športni šoli in mobilno v lokalnem klubu, zaradi česar je zaposlovanje ciljne skupine še bolj nizkopražno.	
Referenčna povezava (če obstaja)	https://www.blsv.de/ https://cdn.dosb.de/user_upload/www.integration-durch-sport.de/Aktuelles/Fallstudien/BY_IdS_Fallstudien_Bayerischer_Landes-Sportverband.pdf
Zagotavlja	- Ime institucije, ki je izvajala prakso: V. (BLSV): Der Bayerische Landes-Sportverband e. V. (BLSV) - Ime partnerjev: - Kontaktna oseba institucije/partnerja (ime, e-pošta, telefon): Georg-Brauchle-Ring 93 80992 München Tel.: +49 89 / 15702-400 E-naslov: info@blsv.de - Ime strategije/programa: Kvalifikacijski program za vodje*inje (Qualifizierungsprogramme für Übungsleiter*innen) - Druge koristne informacije (če obstajajo):
Jezik	NEMŠČINA

Naslov dobre prakse št. 4: Sportarten aus Herkunftsländern

Projektni partner: Mladinski klub Hohenschönhausen

Tema	spodbujanje sodelovanja med športnim klubom in skupnostjo.
Najboljša praksa Naslov	Leuchtturm-Projekte, Sportarten aus Herkunftsländern: "Gorodki"
Ključne besede	Države izvora, medsebojna podpora, usposabljanje
Najboljša praksa Ena od glavnih skrbi LSB Berlin (Landessportbund Berlin) je vzpostavitev, utrditev in vzdrževanje športov iz držav izvora v Berlinu. Mednje spada tudi vzhodnoevropska metalna igra Gorodki. Po dolgotrajnih prizadevanjih jim je leta 2019 prvič uspelo vzpostaviti stalni objekt Gorodki v mladinskem klubu Hohenschönhausen v Berlinu, pri čemer so med drugim sodelovali tudi igralci. Od takrat je objekt na prostem v mladinskem klubu odprt za športne navdušence iz vseh držav. Danes je ponudba namenjena predvsem ljudem z migracijsko zgodovino/poznim repatriantom, pa tudi drugim športnim navdušencem z vsega sveta, ki dvakrat tedensko organizirajo lastno vadbo, katere uspešnost se ne kaže le v številu udeležencev, temveč tudi v športnih uspehih. Skupina Gorodki se udeležuje različnih državnih turnirjev, nazadnje pa se je udeležila tudi nemškega prvenstva v Kielu, Schwerinu in Karlsruheju. Srečanja so tudi trenutek za praznovanje z vso družino in medsebojno pomoč pri obvladovanju, pa tudi premagovanju ovir vsakdanjega življenja. Na ta način pomagajo tudi novim članom, med katerimi so nekateri pravkar prispeli v Nemčijo.	
Referenčna povezava (če obstaja)	https://cdn.dosb.de/user_upload/www.integration-durch-sport.de/Aktuelles/Fallstudien/BE_IdS_Fallstudien_Landessportbund_Berlin.pdf
Zagotavlja	- <i>Ime institucije, ki je izvajala prakso:</i> (Landessportbund Berlin) - <i>Ime partnerjev:</i> Hohenschönhausen Youth Club v Berlinu - <i>Kontaktna oseba institucije/partnerja (ime, e-pošta, telefon):</i> Landessportbund Berlin e.V., Jesse-Owens-Allee 2 14053 Berlin +49 30 30 002 - 0 +49 30 30 002 - 107 info@lsb-berlin.de

	- Ime strategije/programa: Leuchtturm-Projekte - Druge koristne informacije (če obstajajo):
Jezik	NEMŠČINA

Anketa

Vprašanje 1: Vaša država:

Anketiranci so izključno posamezniki, ki so nemški državljani ali trenutno prebivajo in/ali delajo v Nemčiji.

Vprašanje 2: Zastopate:

Pri tem vprašanju so anketirance vprašali, katero vrsto subjekta predstavljajo: Organizacije, ki so sodelovale v raziskavi, predstavljajo različne sektorje. Večina, kar 50 % anketirancev, so športne organizacije, kar kaže na pomembno vključenost v spodbujanje dejavnosti, povezanih s športom in telesnim blagostanjem. Neprofitne organizacije predstavljajo 20 % odgovorov in poudarjajo zavezanost socialnim in dobrodelnim ciljem. Raziskovalne ustanove, skupnostne skupine in izobraževalne ustanove predstavljajo 10 % anketirancev, kar kaže na dobro zaokroženo mešanico subjektov, ki so vključeni v različna področja vključevanja skupnosti, širjenja znanja in napredka na področju izobraževanja.

Vprašanje 3: Elektronska pošta organizacije, če obstaja:

Glede zagotavljanja elektronske pošte organizacije v odgovoru na tretje vprašanje podatki kažejo, da 60 % organizacij ni navedlo elektronske pošte.

Vprašanje 4: Koliko ljudi je zaposlenih v podjetju, v katerega ste vključeni?

Razporeditev velikosti organizacij med anketiranci je raznolika. Približno 20 % subjektov je navedlo, da imajo ekipo veliko od 1 do 4 posameznikov. Približno 40 % organizacij je navedlo, da imajo ekipo, ki šteje od 5 do 10 oseb.

Približno 30 % subjektov ima večjo ekipo, ki šteje od 11 do 20 članov. Manjši segment, ki predstavlja 10 % organizacij, je navedel, da v njihovi enoti dela več kot 20 posameznikov.

Vprašanje 5: Ali so v vaši enoti ljudje z migrantskim ozadjem?

Od desetih organizacij, ki so sodelovale v raziskavi, so vse razen ene potrdile prisotnost posameznikov z migrantskim ozadjem v svojih enotah. To kaže na to, da so različne organizacije, ne glede na njihovo naravo, sprejele načelo vključevanja z vključevanjem posameznikov z različnimi migracijskimi ozadji v svoje dejavnosti.

Vprašanje 6: Koliko?

Pri šestem vprašanju, ki se nanaša na število zaposlenih z migrantskim ozadjem (kot je navedeno v petem vprašanju), podatki razkrivajo porazdelitev. Štiri od desetih organizacij so poročale, da imajo po tri zaposlene z migrantskim ozadjem.

Poleg tega sta dve od desetih organizacij navedli, da zaposlujeta po dve osebi z migrantskim ozadjem, medtem ko sta drugi dve od desetih organizacij navedli po tri zaposlene z migrantskim ozadjem. Zanimivo je, da je ena od vseh organizacij oziroma 10 % navedla, da ima kar šest zaposlenih z migrantskim ozadjem.

Vprašanje 7: Kateri generaciji z migracijskim ozadjem pripadajo?

Podatki iz raziskave kažejo, da je med sodelujočimi organizacijami skoraj enaka porazdelitev generacij z migracijskim ozadjem. 40 % organizacij je poročalo, da imajo posameznike iz prve generacije z migracijskim ozadjem, medtem ko je preostala polovica navedla prisotnost posameznikov iz druge generacije z migracijskim ozadjem. Ena organizacija ni odgovorila. Ta uravnotežena zastopanost kaže na raznoliko sestavo subjektov, ki so sodelovali v raziskavi, kar spodbuja vključevanje različnih generacij v okviru migracij.

Vprašanje 8: Ali imate kakšen projekt, ki je namenjen posebej osebam iz migrantskih družin?

Od desetih organizacij, ki so sodelovale v raziskavi, jih je šest (60 %) navedlo, da imajo tekoče projekte, prilagojene posebej za posameznike z migrantskim ozadjem. Ti projekti so namenjeni obravnavi edinstvenih potreb in izkušenj migrantov, njihov cilj pa je spodbujati vključevanje, podporo in priložnosti v okviru dejavnosti zadevnih organizacij. Prisotnost takšnih projektov odraža proaktivno prizadevanje teh organizacij, da bi zagotovile vključenost in raznolikost v svojih pobudah.

Vprašanje 9: O čem govori?

Organizacije so delile dragocen vpogled v naravo svojih tekočih projektov, namenjenih vključevanju posameznikov iz migrantskih okolij. Prvi pristop vključuje organizacijo mesečnih dogodkov, ki omogočajo interakcijo med družinami zdravnikov z migrantskim ozadjem in tistimi brez njega. Namen te pobude je spodbujanje povezav in medsebojnega razumevanja. Drugi pristop se osredotoča na vključevanje mladih z migrantskim ozadjem ter poudarja vključenost in spodbujanje različnih glasov. Tretji pristop se osredotoča na krepitev vključevanja z izboljšanjem jezikovnih spretnosti, pri čemer poudarja pomen učinkovite komunikacije kot sredstva za spodbujanje vključevanja in sodelovanja.

Vprašanje 10: Ali vaše podjetje nudi kakšne ugodnosti migrantom? (npr. popusti, jezikovni tečaji ...)

Čeprav večina subjektov (70 %) ne ponuja nobene oblike ugodnosti, jih je precejšen delež (30 %) navedel, da jih ponujajo.

Vprašanje 11: Če da, kateri? (v zvezi z vprašanjem 10)

Ena od organizacij je sprejela ukrepe za spodbujanje vključevanja mladih z migrantskim ozadjem, kar je v skladu z njeno zavezanostjo vključujočim praksam. Druga organizacija se osredotoča na izboljšanje jezikovnih spretnosti kot sredstva za spodbujanje vključevanja.

Očitno je, da organizacije sprejemajo različne strategije za ustvarjanje vključujočega okolja za migrante, pri čemer se večina zaveda, kako pomembno je ponujati ugodnosti, prilagojene njihovim potrebam.

Vprašanje 12: Koliko se vam zdi jezik ovira za sodelovanje?

Očitno je, da velik delež organizacij (30 %) meni, da je jezik majhna ovira za sodelovanje. Za nobeno organizacijo pa jezik sploh ni ovira. Majhen del organizacij (20 %) meni, da je zmerna ovira. Precejšen delež (50 %) meni, da je jezik precejšnja ovira, bodisi zelo ali zelo. Te ugotovitve poudarjajo pomen reševanja z jezikom povezanih izzivov za večjo vključenost in sodelovanje v teh organizacijah.

Vprašanje 13: V kolikšni meri je po vašem mnenju delovni čas subjekta ovira za sodelovanje?

Pri ocenjevanju vpliva delovnega časa na udeležbo so odgovori organizacij pokazali različne poglede. 50 % anketiranih organizacij meni, da je delovni čas zmerna ovira za udeležbo, pri čemer so poudarile morebitne izzive, ki jih predstavljajo natrpani urniki. Po drugi strani je 20 % organizacij menilo, da ima delovni čas manj izrazit učinek, kar pomeni, da je udeležba kljub tem omejitvam razmeroma obvladljiva. Enak delež, 20 % organizacij, je menil, da delovni čas sploh ne predstavlja ovire. Še 10 % organizacij je izrazilo mnenje, da ima vpliv delovnega časa pomembno vlogo pri udeležbi.

Vprašanje 14: Ali vaša organizacija izvaja ankete za merjenje vpliva dejavnosti na dobro počutje ljudi?

Pri proučevanju praks ocenjevanja učinka anketiranih organizacij je bilo ugotovljeno, da enako število subjektov, natanko 50 %, izvaja ankete za ugotavljanje vpliva svojih dejavnosti na blaginjo posameznikov in ne izvaja takšnih ocen. Ta uravnotežena porazdelitev kaže na različne pristope anketiranih organizacij k merjenju rezultatov njihovih prizadevanj na blaginjo ciljnega občinstva.

Vprašanje 15: Ali za merjenje blaginje ljudi uporabljate druge kazalnike? Če da, katere?

Organizacije so izpostavile dve različni metodi za merjenje blaginje ljudi zunaj obsega raziskave. Prvi pristop vključuje redne mesečne razprave o povratnih informacijah, ki omogočajo stalno spremljanje in prilagajanje na podlagi prispevkov udeležencev. Drugi pristop vključuje izvajanje razprav o povratnih informacijah z osebni razgovori, kar omogoča bolj poglobljen vpogled v počutje in izkušnje vključenih posameznikov. Ti odzivi poudarjajo zavezanost organizacij k celostnim ocenam in njihova prizadevanja za zbiranje niansiranih podatkov, da bi ocenili vpliv svojih dejavnosti na splošno dobro počutje udeležencev.

Sklepi

Odgovori na anketo so omogočili dragocen vpogled v pokrajino organizacij v Nemčiji, ki sodelujejo s posamezniki iz migrantskih družin. Sodelujoči subjekti so vključevali različne sektorje, vključno s športnimi organizacijami, neprofitnimi organizacijami, raziskovalnimi ustanovami, skupinami skupnosti, izobraževalnimi ustanovami in drugimi, kar kaže na raznolik in večplasten pristop k reševanju vprašanj, povezanih z migracijami. Podatki so izpostavili tudi enakomerno porazdelitev med prvo in drugo generacijo med temi organizacijami, kar kaže na zavezanost vključevanju različnih generacijskih izkušenj. Poleg tega je več organizacij pokazalo pobude, namenjene vključevanju, jezikovni podpori in izboljšanju počutja migrantov, kar kaže na proaktivno stališče pri ustvarjanju bolj vključujočih okolij. Rezultati raziskave poudarjajo pomen teh prizadevanj in zagotavljajo dragocena merila za ocenjevanje in krepitev učinka teh pobud. Na splošno raziskava ponuja celovit pregled strategij, izzivov in priložnosti, ki so prisotni pri prizadevanjih za vključevanje in podporo posameznikom iz migrantskih okolij v Nemčiji.

Desk research - SLOVENIJA

Republika Slovenija je nastala leta 1991 po razpadu jugoslovanske federacije. Država leži na stičišču Sredozemlja, Alp, Panonske nižine in Balkanskega polotoka. V preteklosti je bilo ozemlje del različnih entitet in dominacij. Danes meji na Avstrijo, Italijo in Madžarsko, njena površina je približno 20.000 km², prebivalcev je približno 2 milijona, glavna verska skupina so krščanski katoliki, glavni jezik je slovenščina, z dvema dvojezičnima območjema (italijansko-slovensko na zahodu, madžarsko-slovensko na vzhodu). Najvišja točka je Triglav (približno 2.800 m nadmorske višine), obala je dolga približno 46 km. Glavno mesto je Ljubljana, drugi glavni mesti sta Maribor in Celje, Koper je glavno morsko pristanišče. Republika Slovenija je članica Evropske unije, Sveta Evrope, Združenih narodov, Nata in vseh pomembnejših mednarodnih organizacij. Slovenska valuta je evro.

Večina ljudi ima slovensko državljanstvo, večina tujcev, ki živijo v državi, prihaja iz nekdanje Jugoslavije, v zadnjih mesecih pa je opazno povečanje števila ljudi, ki se priseljujejo iz Ukrajine. Poudariti je treba, da sta priznani dve etnični manjšini, Italijani in Madžari, in da se je v času Jugoslavije veliko ljudi preselilo v Slovenijo iz drugih republik federacije. Mesta, kot je Ljubljana, gostijo pomemben del tujcev, ki živijo v državi.

Tradicionalno se je velik delež prebivalstva v državi aktivno ukvarjal z rednimi športi, ki so vključevali tako zimske kot poletne discipline. V številnih primerih je športna arena služila kot platforma za spodbujanje procesov socialnega vključevanja in kot izhodišče za rast številnih nadarjenih športnikov: med Slovenci, znanimi na svetovni ravni, so tudi svetovno znani šampioni, kot so košarkar Luka Dončić, kolesarja Tadej Pogačar in Primož Roglič, nogometaš Jan Oblak, plezalka Janja Garnbret in mnogi drugi. Če se ozremo v preteklost, lahko omenimo tudi smučarko Tino Maze ter nogometaša Srečka Katanca in Zlatka Zahovića.

To poročilo bo temeljilo na analizi SWOT, je novinarska preiskava, ki temelji na analizi podatkov, poročilih, člankih, novinarskih reportažah in intervjujih.

ANALIZA SWOT

STRANSKE ZNAČILNOSTI

Država je večkulturna (poleg tega, da je stičišče različnih jezikovnih skupin, se že več desetletij sooča s številnimi migracijskimi tokovi) in ima utrjene športne tradicije na številnih področjih. To pomeni, da so **se naravno razvili številni modeli vključevanja, ki temeljijo na športu.**

Poleg tega so **številni športniki, trenerji in športni voditelji** neslovenskega rodu: **lahko jih štejem za vzornike, dejavnike vključevanja in boja proti diskriminaciji.** Sodelovanje med ljudmi z različnimi ozadji v športu se utrjuje že vrsto let, na številnih ravneh, vključno z velikimi uspehi elitnega športa (kot ekipni igralci ali trenerji-športniki). Zaradi vseh teh razlogov lahko šport obravnavamo kot orodje vključevanja.

SLABOSTI

Novi **migracijski tokovi, ki prihajajo iz Ukrajine, so zelo specifični** in posebni: imajo drugačno zgodovinsko, jezikovno in družbeno ozadje v primerjavi z drugimi tokovi, s katerimi se srečuje Slovenija. Zato **je treba že ustvarjene modele ponovno prilagoditi**. Za državo je značilna tudi dosledna podeželska razsežnost, ki je včasih lahko ovira pri vključevanju migrantov, zlasti na neurbanih območjih.

PRILOŽNOSTI

Športni sistem je dobro organiziran. Ministrstvo za šport, olimpijski in paraolimpijski komite ter dve univerzi, ki zagotavljata posebno izobraževanje, so glavni akterji na nacionalni ravni: določajo politike in dolgoročne cilje. Tradicionalno so bili cilji, da se ohrani visoka stopnja udeležbe v programih športa in telesne dejavnosti, konsolidirani. Te institucije sodelujejo tudi z mednarodnimi organi, kot so Evropska unija, Svet Evrope ali Mednarodni olimpijski in paraolimpijski komite.

Zveze, klubi, organizacije, ki se ukvarjajo z rekreativnim in univerzitetnim športom, so glavni akterji pri izvajanju teh politik na ozemlju. Poudariti je treba tudi medsektorsko sodelovanje športnih deležnikov s šolami, zasebnimi podjetji in občinami. Zlasti ima vsaka občina tako poseben oddelek, namenjen športu, povezan z zagotavljanjem infrastrukture in ustreznih programov za telesno aktivnost ljudi, kot tudi zvezo lokalnih športnih klubov, nevladne organizacije, ki delujejo na lokalni ravni in predstavljajo klub, ki deluje na terenu. Ti dejavniki so pomembni za zmanjšanje vrzeli med nacionalno ravno in državljanji.

To je zelo pomemben element, saj **je ozemlje zelo raznoliko**: ta element (razmeroma majhno ozemlje z gorami, rekami, jezeri in morjem) **omogoča preizkušanje raznolikih disciplin: to je ključni dejavnik, da lahko vsakdo najde svoj najljubši šport (športe).**

Drugi pomemben dejavnik je povezan s športno kulturo. Za slovensko javno mnenje, medije in zainteresirane strani v resnici ne obstaja močna hierarhija med disciplinami, tako v olimpijskem kot paraolimpijskem športu: to pomeni, da je vsak športnik (moški ali ženska), aktiven v katerikoli disciplini (olimpijski ali paraolimpijski), pri doseganju ustreznih rezultatov deležen enake pozornosti. Država z veseljem praznuje svoje športnike in šampione ter jih tako približa ljudem.

TRENUTKI

Za spodbujanje socialne vključenosti migrantov v športu in prek športa je treba oblikovati dolgoročne, medsektorske in čezmejne politike. To pa je lahko iz več razlogov zelo težko. Po eni strani zato, ker živimo v kompleksni in globalni družbi, kjer lahko šport obravnavamo kot kompleksen in globalen pojav. Poleg tega **je za našo dobo značilna nestabilnost** na številnih ravneh in iz številnih razlogov, vključno z dolgoročnim učinkom pandemije, vojno v Ukrajini in

splošnim stanjem gospodarstva, ki ga je prizadelo veliko groženj, vključno s stalnimi stroški energije.

ZAČASNI SKLEPI

Polno izkoriščanje družbenega potenciala športa kot orodja za družbene spremembe je povsod izziv. Vsekakor pa **imamo v Sloveniji dober potencial za preizkušanje dobrih praks, ki jih je mogoče ponovno prilagoditi in uporabiti tudi v drugih okoljih.**

ODNOSI

Novinarska dejavnost, intervjuji in srečanja z različnimi zainteresiranimi stranmi

Novinarski viri:

- ŠPORT:

[o https://www.rtvsllo.si/radio-capodistria/trasmissione/173250734](https://www.rtvsllo.si/radio-capodistria/trasmissione/173250734)

[o https://www.rtvsllo.si/capodistria/radio-capodistria/notizie/sport](https://www.rtvsllo.si/capodistria/radio-capodistria/notizie/sport)

- POLITIKA:

[o https://www.rtvsllo.si/radio-capodistria/trasmissione/117728261](https://www.rtvsllo.si/radio-capodistria/trasmissione/117728261)

[o https://www.rtvsllo.si/radio-capodistria/trasmissione/173250657](https://www.rtvsllo.si/radio-capodistria/trasmissione/173250657)

[o https://www.rtvsllo.si/radio-capodistria/trasmissione/117728210](https://www.rtvsllo.si/radio-capodistria/trasmissione/117728210)

- INFORMACIJE

[o https://www.rtvsllo.si/capodistria/radio-capodistria/notizie](https://www.rtvsllo.si/capodistria/radio-capodistria/notizie)

[o https://www.rtvsllo.si/capodistria/radio-capodistria/notizie/slovenia](https://www.rtvsllo.si/capodistria/radio-capodistria/notizie/slovenia)

- INFOTAINMENT

[o https://www.rtvsllo.si/radio-capodistria/trasmissione/173250859](https://www.rtvsllo.si/radio-capodistria/trasmissione/173250859)

- DRUGI NOVINARSKI VIRI

[o https://sloveniatimes.com/](https://sloveniatimes.com/)

[o https://www.balcanicaucaso.org/](https://www.balcanicaucaso.org/)

Drugi viri:

- statistika in podatki

<https://europa.eu/eurobarometer/screen/home>

<https://www.stat.si/statweb/en>

<https://www.cia.gov/the-world-factbook/countries/slovenia/>

- institucije

<http://stara.olympic.si/oksinet/>

<https://www.gov.si/drzavni-organi/ministrstva/ministrstvo-za-gospodarstvo-turizem-in-sport/>

<https://www.gov.si/drzavni-organi/ministrstva/ministrstvo-za-zunanje-in-evropske-zadeve/>

Posvetovanje z viri je potekalo v prvih dveh tednih julija 2023.

Raziskovalno poročilo- Radiotelevizija Slovenija Javni Zavod Ljubljana Najboljše prakse

Naslov najboljše prakse št. 1: Plata - z nogometom proti diskriminaciji

Tema	Usposabljanje na področju medkulturnega izobraževanja
Najboljša praksa Naslov	Plata - z nogometom proti diskriminaciji
Ključne besede	šport, socialno vključevanje, neformalno in priložnostno izobraževanje, medkulturni dialog, človekove pravice
Najboljša praksa	

PLATA - z nogometom proti diskriminaciji je večšportni turnir, ki ga vsako leto organizirajo v Zalogu, obrobem delu mesta. Dopoldne in popoldne potekajo nogometni turnirji, na katerih sodelujejo ekipe, sestavljene iz različnih skupin, od neformalne ekipe prijateljev do ljudi iz ranljivih/prikrajšanih/manjšinskih okolij (vključno z LGBTIQ+ migranti, prosilci za azil, begunci...). Poleg turnirja potekajo tudi druge športne/fizične igre in tekmovanja ter številne medkulturne delavnice, kot je na primer živa knjižnica. V tem okviru lahko številne osebe s tujim poreklom (migranti, begunci, prosilci za azil, pa tudi druge skupine) predstavijo svojo specifično identiteto prek številnih dejavnosti in delavnic. Projekt temelji na širokem medsektorskem sodelovanju, med partnerji so mladinski centri, javni organi, nevladne organizacije, športni klubi, šole, subjekti, ki delujejo na področju pomoči, in številni drugi. Dogodek predstavlja odličen način učenja, pridobivanja novih spretnosti, kompetenc, stališč, znanja in informacij za številne ljudi, vključno z migranti in begunci.

Referenčna povezava (če obstaja)	https://mladizmaji.si/ https://mladizmaji.si/aktualno/plata-z-nogometom-proti-diskriminaciji-2022/
Zagotavlja	MLADI ZMAJI info@mladizmaji.si <i>Plata - z nogometom proti diskriminaciji</i>
Jezik	ENGLISH

Naslov najboljše prakse št. 2: SIMCAS

Tema	Usposabljanje na področju medkulturnega izobraževanja
Najboljša praksa	SIMCAS
Naslov	
Ključne besede	<i>socialna vključenost; dobre prakse; razvoj spretnosti; socialna vključenost</i>

Najboljša praksa	
SIMCAS je evropski projekt za spodbujanje socialne vključenosti migrantov in beguncev s pomočjo športa. Med projektnimi dejavnostmi je bila tudi izdelava modela usposabljanja za športne trenerje, inštruktorje in vodje, povezanega z vključevanjem migrantov, ki temelji na nekaj stebrih: 1. poznavanje konteksta 2. izbira ustreznih disciplin, iger, športov in dejavnosti 3. 4. po potrebi prilagoditi pravilo 4. inovirati dejavnosti 5. v dejavnostih upoštevati tudi elemente, povezane s kulturo in osebnim razvojem 6. uporabiti skupnostni pristop 7. zaposliti multidisciplinarno osebje 8. razviti mentorske veščine 9. spodbujati opolnomočenje 10. povezati se z različnimi deležniki 11. spremljati in vrednotiti dejavnosti 12. izboljšati upravljanje 13. biti prilagodljiv in trajnosten. Model vključuje tudi orodje za samoocenjevanje.	
Referenčna povezava (če obstaja)	http://simcas.eu/ http://simcas.eu/wp-content/uploads/2023/02/SIMCAS-IO7-Training-Package.pdf
Zagotavlja	SPORTNA UNIJA SLOVENIJE info@sportna-unija.si SIMCAS
Jezik	ENGLISH

Naslov dobre prakse Št. 3: Program usposabljanja

Tema	Priprava migrantov na poklic športnega trenerja
Najboljša praksa Naslov	Program usposabljanja
Ključne besede	<i>trener, migranti, opolnomočenje</i>
Najboljša praksa	

Športna unija Slovenije je osrednja nacionalna mreža športnih društev, ki se ukvarjajo z rekreativnim športom. Med njenimi dejavnostmi je tudi organizacija programov usposabljanja različnih stopenj za vaditelje, trenerje in inštruktorje na področju rekreativnih programov, ki temeljijo na športu, igrah in gibalnih dejavnostih. Med udeleženci je sistematično dober odstotek ljudi z migrantskim ozadjem, vključno s prvo, drugo in tretjo generacijo.		
Referenčna povezava (če obstaja)	www.sportna-unija.si	
Zagotavlja	SPORTNA UNIJA SLOVENIJE <i>info@sportna-unija.si</i> <i>Program usposabljanja</i>	
Jezik	ENGLISH	

Naslov dobre prakse Št. 4: Usposabljanje migrantov za prostovoljno delo

Tema	Priprava migrantov na poklic športnega trenerja
Najboljša praksa Naslov	Usposabljanje migrantov za prostovoljno delo
Ključne besede	<i>migranti, prostovoljstvo, socialna vključenost, razvoj spretnosti</i>
Najboljša praksa	Slovenska filantropija je eden glavnih subjektov, ki delujejo v tretjem sektorju v Sloveniji. Med njenimi dejavnostmi je tudi program usposabljanja za različne družbene skupine (brezposelni, mladi, upokojenci, študenti in migranti), da postanejo prostovoljci na različnih področjih. Namen te pobude je povečati profil zaposljivosti udeležencev in jih podpreti pri pridobivanju ustreznih

kompetenc, veščin, stališč in znanj, koristnih za razvoj poklicne poti. Poleg tega projekt spodbuja tudi socialno vključenost in kohezijo.	
Referenčna povezava (če obstaja)	https://www.filantropija.org/usposabljanje-migrantov-za-prostovoljsko-delo/
Zagotavlja	<i>Slovenska filantropija</i> <i>info@filantropija.org</i> Usposabljanje migrantov za prostovoljno delo
Jezik	ENGLISH

Sklepi

Poleg kvantitativnih kazalnikov so nekateri anketiranci navedli tudi kvalitativne podatke. Nekateri pripombe so navedene v tem odstavku, zlasti se nanašajo na jezik in delovni čas kot ovire za vključevanje ter na nekatere predloge za migrante in tujce, ki se želijo počutiti integrirane in vključene v Slovenijo. Glede jezika mnogi menijo, da ne predstavlja velike ovire, saj veliko Slovencev govori več kot en jezik. Vseeno pa nekateri anketiranci zaznavajo razliko med Ljubljano in preostalim delom države: prestolnico dojemajo kot bolj svetovljansko, odprto in večjezično mesto. Nekateri anketiranci vseeno poudarjajo, da je za to, da postaneš "prijatelj" in "član družbenih skupin", znanje jezika tako ali tako zelo pomembno. Še en zanimiv element, ki se je pokazal v raziskavi, je učenje jezika kot način za premagovanje predsodkov, ki jih imajo mnogi domačini do tujcev. Glede delovnega časa na splošno velja, da ni ovira za sodelovanje. Nekateri poudarjajo svoj prožni delovni urnik, drugi pa, da imajo športni centri podaljšan delovni čas. V vsakem primeru so bili anketiranci zaposleni prek športnih organizacij: to pomeni, da lahko delo združujejo z redno telesno dejavnostjo, ki velja za orodje za vključevanje.

Anketiranci so podali tudi nekaj predlogov za spodbujanje vključevanja. Nekateri med njimi dajejo poudarek slovenskim subjektom, želijo si več dvojezičnih virov informacij in enostavnejše birokratske postopke. Drugi vabijo domačine in tujce k udeležbi na mednarodnih srečanjih. Omenili so tudi uporabo športa kot orodja vključevanja in socializacije ter učenje jezika. Eden od udeležencev vabi k pravilnemu učenju jezika in pridobitvi ustrezne stopnje izobrazbe za pridobitev dobre zaposlitve. Posebej zanimive so povratne informacije, povezane s spoznavanjem države s potovanji in nakupovanjem na lokalni ravni, zlasti v povezavi z malimi in srednje velikimi podjetji: to je res odličen način za spoznavanje lokalne kulture ter približevanje lokalnim tradicijam in kulturi.

Rezultati raziskave so pokazali nekaj znakov optimizma, saj so glavni kritični elementi videti čezmejni (birokracija je žal ovira za številne ljudi, ki se odločijo za selitev). Verjetno je imelo aktivno vlogo tudi novačenje udeležencev (ljudi, ki živijo v Ljubljani in so vključeni v športne organizacije), saj živijo v prestolnici in se že ukvarjajo s športom.

Desk research - GRČIJA

Grčija leži v jugovzhodni Evropi, na najjužnejši točki Balkanskega polotoka. Zaradi svoje geografske lege pogosto velja za križišče med Evropo, Azijo in Afriko, kar je vedno prispevalo k velikim selitvam prebivalstva znotraj države in skozi njo. Grčija je bila priča številnim migracijskim gibanjem; ne le z migracijskimi valovi grškega prebivalstva proti Evropi in ZDA v petdesetih letih prejšnjega stoletja in v letu 2010, temveč predvsem s stalnim pritokom migrantov, ki se je sprožil po 80. letih prejšnjega stoletja s padcem nekdanjih socialističnih režimov v vzhodni Evropi (Christodoulou in Abou-Saleh, 2016). Tako je večina priseljencev ob koncu prejšnjega stoletja v Grčijo prišla iz držav, kot so Albanija, Bolgarija, Ukrajina, Rusija, Gruzija in nekdanja Jugoslavija.

Na začetku novega tisočletja se je nenadoma povečalo število migracij v Grčijo. Po političnih in družbenih pretresih na začetku leta 2000 na Bližnjem vzhodu in v Afriki (Tunizija in Libija, podsaharske regije) je Grčija postala glavna država gostiteljica migrantov in beguncev iz Pakistana, Afganistana, Bangladeša, Irana, Libije, Konga, Eritreje, Sirije in drugih držav, pri čemer je Frontex leta 2010 poročal, da je 9 od 10 migrantov v Evropo nezakonito prišlo prek Grčije (Anagnostopoulos et al., 2016). Razmere so se še poslabšale z uporabo uredbe EU Dublin II, ki je zahtevala vračanje velikega števila beguncev iz zahodne Evrope nazaj v Grčijo.

Priliv migrantov in beguncev v grški prostor je v letih 2015-2016, v času t. i. begunske krize, dosegel rekordno raven, saj je več kot milijon beguncev pristalo na grških otokih Lezbos, Samos, Hios, Kos, Rodos ali prečkalo grško-turške meje ob reki Evros (UNHCR, 2023). Čeprav je od takrat opazen trend upadanja, se pritok priseljencev in beguncev stalno nadaljuje, poleg Bližnjega vzhoda in Afrike pa je Grčija ponudila začasno zatočišče tudi ukrajinskim državljanom, ki bežijo pred vojno v svoji državi (UNHCR, 2022).

Priseljenci in begunci imajo na poti v Evropo težko pot. Večina jih pride v Grčijo prek Turčije po morju, na nevarnih gumijastih čolnih, na stotine skupaj, pogosto v težkih vremenskih razmerah in brez razpoložljivih rešilnih jopičev, kar še dodatno ogroža njihova življenja (Anagnostopoulos et al., 2016). Žal je bilo v zadnjih letih v grških morjih zabeleženih na tisoče ladijskih brodolomov, pri čemer je zadnji, zabeležen v času pisanja tega prispevka (14. junijath, 2023, z več sto žrtvami), zahteval na tisoče življenj (Liberal, 2023). Po drugi strani pa je grška obalna straža rešila na tisoče življenj priseljencev in beguncev ter jih pripeljala na varno na kopno.

Vendar se njihovo potovanje ne konča, ko prispejo v Grčijo, saj jih večina želi nadaljevati pot proti preostali Evropi, da bi se pridružili svojim družinam ali poiskali boljše življenjske in delovne priložnosti, ki jih Grčija po dolgotrajni gospodarski krizi skorajda ne more ponuditi. Žal zapiranje meja, vračanje beguncev, dolgotrajni postopki pridobivanja azila in vizumov ovirajo premestitev priseljencev in beguncev v celinsko Evropo (Chtouris in Miller, 2017). Tisti, ki se ne morejo premakniti naprej ali čakajo na odločitev o svoji prošnji za azil/vizum, so pogosto poslani v begunska taborišča po vsej Grčiji, kjer jih običajno čakajo mračne razmere, kot so življenje v izolaciji od lokalnih skupnosti in v tesni bližini številnih drugih, pomanjkanje osnovnih

pripomočkov ali izpostavljenost slabim vremenskim razmeram, boleznim, življenjsko nevarnim situacijam, zlorabam in spolnemu izkoriščanju, če omenimo le nekatere (Knappe et al., 2019a).

Po podatkih ministrstva za migracije in azil (predstavljenih v Naftermporiki, 2023) je v začetku leta 2023 v Grčiji prebivalo več kot 700 000 zakonitih migrantov, od tega 62 % državljanov tretjih držav (TCN) in 8 % upravičencev do mednarodne zaščite. Več kot 13.000 naj bi jih prebivalo v begunskih taboriščih in drugih državnih objektih, do februarja 2023 pa je bilo prejetih več kot 2.000 prošenj za azil, večinoma od prebivalcev Bližnjega vzhoda (Afganistan, Pakistan, Palestina, Sirija). Vendar se te številke nanašajo le na zakonite in dokumentirane migrante, medtem ko je dejansko število nezakonitih in nedokumentiranih migrantov težko izračunati in bi lahko znašalo približno 1-1,5 milijona.

Čeprav so se številni različni subjekti, kot so nevladne organizacije, zdravstvene organizacije in organizacije za duševno zdravje, lokalne skupnosti, Cerkev ter državljani in prostovoljci, organizirali in prispevali k izboljšanju položaja priseljencev in beguncev, so bili odzivi EU in grške vlade neustrežni in so prispevali k nadaljevanju te migracijske krize (Chtouris in Miller, 2017).

Vključevanje in sodelovanje migrantov in beguncev v športnih dejavnostih v Grčiji

Številni migranti in begunci so med bivanjem v matičnih državah in poznejšim begom lahko izpostavljeni različnim psihičnim in fizičnim obremenitvam, kot so vojna in nasilje, preganjanje, zapiranje in mučenje, težke življenjske in ekonomske razmere, diskriminacija, socialna izključenost, izkoriščanje in nadlegovanje (Gerritsen et al., 2006). Poleg tega mnogi po prihodu v ciljno državo živijo v stanju "limba", s podaljšanimi azilnimi postopki, negotovimi življenjskimi razmerami, strahom pred deportacijo in za življenja bližnjih, ki so ostali za njimi (Sandalio, 2018). Zaradi velike razširjenosti takšnih stresorjev med populacijo migrantov ne preseneča, da mnogi trpijo za posttravmatsko stresno motnjo, depresijo, anksioznostjo in somatoformnimi motnjami (Gerritsen et al., 2006), pri čemer v državah gostiteljicah pogosto ne dobijo dovolj pomoči za boj proti njim in njihovo zdravljenje.

Vendar pa je bilo opravljenih veliko raziskav, ki poudarjajo koristne vidike športa in vadbe za telesno in duševno zdravje ljudi. Visoki komisariat Združenih narodov za begunce (UNHCR) priznava potencial vadbe pri spodbujanju individualnih virov in vključevanja, krepitvi telesnega zdravja in dobrega počutja posameznikov, zagotavljanju socialne podpore in preprečevanju konfliktov (Korsik et al., 2013).

V Grčiji imajo po nedavni (4603/2019) spremembi zakona 2725/1999 poleg priznanih migrantov in beguncev zdaj možnost sodelovanja v športnih klubih tudi tisti, ki so zaprosili za azil ali dovoljenje za prebivanje, ter osebe brez državljanstva, če imajo potrebne dokumente (npr. osebne dokumente, potni list, dovoljenje za prebivanje, potrdila itd.) (Efimerida ton Syntakton, 2019). Vendar je razen nekaj primerov (obravnavanih v nadaljevanju in v naslednjem razdelku) težko oceniti vključenost in udeležbo migrantov v športnih klubih in dejavnostih v Grčiji.

Ker je večina priseljencev in beguncev, ki so prispeli v Grčijo, pred nadaljevanjem bivanja precej časa preživela v begunskih taboriščih, so se Knappe in drugi (2019b) odločili, da bodo preučili učinke 8-tedenskega programa vadbe in športa z begunci moškega spola v begunskem taborišču Sinatex v severni Grčiji. V tem pilotnem programu, ki je tri- do petkrat tedensko ponujal dejavnosti, kot so nogomet, boks, vadba z utežmi in vzdržljivost, je sodelovalo 38 mladih beguncev moškega spola, večinoma z Bližnjega vzhoda, z namenom izboljšati njihovo telesno in duševno zdravje ter se tako boriti proti občutkom resignacije in apatije. Rezultati so pokazali, da so udeleženci študije na splošno pozitivno vplivali na svoje duševno in telesno zdravje, pri čemer je bilo pogosto sodelovanje pri dejavnostih povezano z izboljšano srčno-žilno kondicijo, rednim pojavljanjem pozitivnih razpoloženjskih stanj, boljšim obvladovanjem stresa, depresije in posttravmatske stresne motnje ter kakovostnejšim spanjem.

Še en svetel primer organizacije in sodelovanja migrantov v športu je grški nogometni klub Forum beguncev (BalkanInsight, 2021), ki ga sestavljajo izključno migranti in begunci, večinoma iz afriških držav (npr. Nigerija, Kamerun, Kongo, Slonokoščena obala), nekaj pa jih je tudi iz Afganistana in Iraka. Ekipo so ustanovili begunci za begunce, in čeprav se je na svoji poti soočila s številnimi težavami (pomanjkanje sredstev, primeri diskriminacije in rasizma s strani domačinov, medskupinski boji), nadaljuje z vzponom, sodeluje na tekmah in zmaguje ter si prizadeva za sodelovanje v polprofesionalni ligi. Po besedah samih igralcev jim igranje v klubu in s soigralci prinaša veselje, disciplino, nova znanja, priložnosti za vadbo in napredovanje v polprofesionalne ekipe, pa tudi lasten glas, saj se dojemajo kot enakovredni in ne kot mi, migranti, zaradi česar bi se lahko počutili kot v prikrajšanem položaju.

Vendar pa, tako kot v primeru GFR FC, primeri odkrite diskriminacije, predsodkov, rasizma in celo nasilja pogosto ovirajo vključevanje in sodelovanje migrantov v športnih klubih in dejavnostih. Knappe in drugi (2019a) so opredelili še nekatere druge izzive, ki lahko ovirajo sodelovanje migrantov v športu, zlasti v begunskih taboriščih. Eden od glavnih izzivov, s katerimi se soočajo, je na primer velika heterogenost, ki jo opažajo v taboriščih, saj begunci prihajajo iz številnih različnih držav, govorijo različne jezike in imajo različne kulture, ki jih je treba upoštevati, kar otežuje izvajanje bolj poenotenih in integriranih športnih dejavnosti, pri čemer je treba upoštevati tudi želje in namere posameznikov glede sodelovanja. Pomanjkanje primerne in ustrezne opreme in infrastrukture je bilo prav tako opredeljeno kot glavna pomanjkljivost pri izvajanju športnih dejavnosti, skupaj z visoko stopnjo osipa in neudeležbe zaradi obremenjenega duševnega zdravja, telesnih težav, zlorabe drog ali drugih razlogov, povezanih z življenjem v taborišču.

Raziskava (Knappe et al., 2019a) poudarja tudi pomen izbire ustreznega trenerja, ki bo sodeloval pri dejavnostih, in sicer takšnega, ki ima pridobljeno znanje o travmah in kulturno zavest, je sposoben empatije in sprejemanja različnih pogledov in prispevkov udeležencev ter samozavesten pri delu s kulturno heterogenostjo in vzpostavljanju zaupanja vrednih odnosov. Po mnenju Morela idr. (2019) bi se moral tak trener tudi obnašati podporno in vzgojno, da bi športnikom pomagal pri doživljanju večje socialne podpore in povezanosti ter da bi ustvaril motivacijsko okolje, v katerem bi bile potrebe športnikov migrantov zadovoljene. Trener/trenerka s

temi lastnostmi lahko prav dobro izhaja iz begunskega/migrantskega okolja in je deležen ustreznega usposabljanja, da bo kos tej nalogi.

Raziskovalno poročilo - Symplexis

Najboljše prakse

V nadaljevanju so predstavljene štiri najboljše prakse, ugotovljene v Grčiji v zvezi z vključevanjem in sodelovanjem migrantov in beguncev v športnih dejavnostih:

Naslov dobre prakse št. 1: Joga in šport z begunci

Tema	Migranti in begunci kot športni trenerji
Najboljša praksa Naslov	Joga in šport z begunci
Ključne besede	<i>Skupnost, solidarnost, vključevanje, prostovoljci, šport, begunci</i>
Najboljša praksa	
Društvo Joga in šport z begunci je bilo ustanovljeno leta 2017 na otoku Lesbos v Grčiji, in sicer zaradi potrebe tisočih prebivalcev begunskega taborišča Moria po zdravih, čistih in varnih prostorih za vadbo telesnega in duševnega zdravja. Od samega začetka pobude so bili begunci in prosilci za azil, ki so prispeli na otok, tisti, ki so skupaj z mednarodnimi in grškimi prostovoljci trenirali svoje vrstnike in jim ponujali različne športne možnosti, kot so plavanje, kickboxing, joga in tek. Leta 2020 je v Atenah začela delovati podružnica Joga in šport za begunce, saj v mestu živi na tisoče migrantov, beguncev in prosilcev za azil. Telovadnica YSR v Atenah ponuja treninge	

dvigovanja uteži in fitnesa, športne in samoobrambne tečaje. Od leta 2021 dalje deluje še eno središče YSR v Ioannini, od leta 2022 pa še eno v Parizu.

S svojim edinstvenim pristopom, ki temelji na beguncih, je YSR ustvaril varen prostor za srečevanje ljudi različnih kultur in okolij, da lahko sodelujejo ter ustvarjajo skupnosti in vezi. Omogoča mednarodno sodelovanje in izmenjavo, hkrati pa prispeva k opolnomočenju beguncev in migrantov z razvijanjem spretnosti za boljšo prihodnost. Natančneje, YSR ima poseben sklop vrednot, ki se jih drži, in sicer izboljšanje duševnega in telesnega zdravja udeležencev, ustvarjanje prijateljstev in občutka skupnosti, krepitev moči in spretnosti udeležencev, pomoč pri socialnem vključevanju beguncev ter zagovarjanje političnih in družbenih sprememb.

Glede na poročilo o oceni učinka iz leta 2022 so naredili velike korake k doseganju svojih ciljev, kot so ustvarjanje skupnosti in varnih prostorov za šport ali vzpostavljanje mostov s širšo družbo, vendar je pred njimi še dolga pot, saj je treba premagati nekatere ovire (npr. pomanjkanje zadostnih finančnih sredstev ali usposobljenih trenerjev). Kljub temu je ta praksa svetel primer participativnega delovanja in medkulturnega sodelovanja.

Referenčna povezava (če obstaja)	https://yogasportwithrefugees.org/
Zagotavlja	- Ime institucije/partnerja, ki je izvajal prakso: Joga in šport z begunci v sodelovanju s številnimi organizacijami po vsej Grčiji - Kontaktna oseba institucije/partnerja (e-pošta, telefon): info@yogasportwithrefugees.org, +33 679 342 652 - Ime strategije/programa: Joga in šport z begunci
Jezik	Angleščina in drugi nacionalni jeziki

Naslov najboljše prakse št. 2: Habibti.Trains

Tema	Ženske begunke s športom pridobivajo moč
-------------	--

Najboljša praksa Naslov	Habibti.Trains
Ključne besede	<i>begunke, prosilci za azil, ženske, šport, begunsko taborišče, Epirus</i>
Najboljša praksa Habibti.Trains je projekt, ki deluje v severovzhodni Grčiji, v begunskem taborišču Katsikas v Epirusu, in je namenjen zagotavljanju varnega prostora za begunke in prosilke za azil, da se lahko udeležijo različnih športnih dejavnosti. V taborišču živi na tisoče beguncev, ki imajo omejen dostop do psihološke podpore, izobraževanja, grške družbe in trga dela ter pogosto živijo v nečloveških razmerah. Ženskam v takšnih taboriščih je morda najhuje, saj se pogosto soočajo s fizičnim in čustvenim nasiljem, odgovornostjo za rojevanje in varovanje otrok ter neobstoječimi varnimi prostori ali izhodi. Iz potrebe žensk po varnih prostorih, kjer bi lahko delale na svojem telesnem in duševnem zdravju ter sklepale prijateljstva in skupnosti, je tako nastal projekt Habibti.Trains. Ženske, ki prebivajo v taborišču, spodbujajo in podpirajo pri različnih športih, kot so kickboxing, odbojka, joga, zumba in tek. Sodelovanje v teh dejavnostih ženskam omogoča, da ustvarijo trdne in zaupanja vredne medsebojne odnose, da se počutijo dobro s seboj in drugimi, da na novo opredelijo svojo identiteto ter se počutijo opolnomočene in močne v svoji skupnosti. Pobuda vključuje tudi ljudi iz lokalne grške skupnosti Katsikas, njen cilj pa je spodbuditi ozračje sodelovanja in zaupanja med begunci in domačini, zmanjšati predsodke in diskriminacijo ter na koncu pomagati pri vključevanju beguncev v družbo. Čeprav je navedeno, da se udeležence (tj. begunke in prosilke za azil) spodbuja, da delijo svoje spretnosti in ideje, ni pojasnjeno, ali so vodje usposabljanja iz migrantskega okolja, kar bi dodatno spodbudilo njihov občutek opolnomočenja in lastništva. Morda bi bilo to v prihodnje mogoče storiti, k čemur bi lahko prispeval projekt STS.	
Referenčna povezava (če obstaja)	https://habibi.works/habibti-trains/

Zagotavlja	- Ime institucije/partnerja, ki je izvajal prakso: <i>Habibi.Works & KOIZ Center za postkolonialne študije</i> - Kontaktna oseba institucije/partnerja (ime, e-pošta, telefon): <i>Iman Allawzi, iman@soupandsocks.eu, +962 7 9883 9357 / Emilia Debska, emilia@postcolonialstudies.org, +34 647 638 915</i> - Ime strategije/programa: <i>Habibti.Trains</i> - Druge koristne informacije (če obstajajo): <i>Projekt sodeluje tudi z Jogo in Športom z begunci. Projekt Habibi.Works je nastal na pobudo nemške nevladne organizacije Soup & Socks e.V.</i>
Jezik	Angleščina

Naslov najboljše prakse Št. 3: Hestia FC - prva ženska nogometna ekipa beguncev in migrantov v Grčiji

Tema	Prikrajšanim migrantom pomagajo izvajalci usposabljanja.
Najboljša praksa Naslov	Hestia FC - prva ženska nogometna ekipa beguncev in migrantov v Grčiji
Ključne besede	<i>Begunke, migrantke, nogomet, enakost spolov, olimpijske vrednote</i>
Najboljša praksa	
Hestia FC je prva ženska nogometna ekipa na Balkanu, ki jo sestavljajo izključno begunke in migrantke. Ekipa je nastala na pobudo Mednarodnega olimpijskega centra za premirje in trenerke Katerine Salta ter je namenjena psihološki podpori in opolnomočenju begunk ter njihovemu	

socialnemu vključevanju in zaščiti. Poleg tega si program in ekipa prizadevata za spodbujanje olimpijskih vrednot in ciljev trajnostnega razvoja Združenih narodov (SDG) prek športa.

Od ustanovitve marca 2019 tedenske dejavnosti ekipe vključujejo dva nogometna treninga ter seminar o ciljih trajnostnega razvoja ZN in olimpijskih vrednotah. Dodatne dejavnosti lahko vključujejo uvod v pravila športa, delavnice o vodenju in zagovorništvu, pripovedovanje zgodb, načrtovanje naslednjih potez in korakov ter motivacijske govore različnih govorcev (npr. profesionalnih nogometnih športnikov ali olimpijcev, športnikov ali zagovornikov pravic žensk iz migrantskega/begunskega okolja itd.)

V ekipo se je prijavilo več kot 30 žensk, ki so v Grčijo prišle iz Azije (Sirije, Afganistana, Irana, Iraka, Tadžikistana, Turčije) in Afrike (Egipta, Maroka, Alžirije, Konga, Somalije, Sierre Leone), da bi skupaj vadile in se medsebojno povezovala ter delale na svojem duševnem zdravju in na novo oblikovale svojo identiteto.

V enem od dokumentarnih filmov, ki so bili posneti za predstavitev ekipe, ena od njenih članic izrazi veselje, da je našla varen prostor, kjer se lahko slišita njen glas in mnenje, druga pa opisuje, kako med igro izginejo vse druge misli in občutki ter kako ji to pomaga, da se počuti močno in si jasneje zastavlja cilje za prihodnost.

Če bi jih vključili v projekt STS, bi bil morda naslednji korak usposabljanje za nogometne trenerje, kar bi jim omogočilo večjo samostojnost in spretnosti za njihovo življenje.

Referenčna povezava (če obstaja)	https://olympictruce.org/en/hestia-fc-en/ https://www.coe.int/en/web/sport-migrant-integration-directory/hestia-fc
Zagotavlja	- Ime institucije/partnerja, ki je izvajal prakso: Mednarodni olimpijski center za premirje - Kontaktna oseba institucije/partnerja (e-pošta, telefon): about@olympictruce.org, +30 210 3611023 - Ime strategije/programa: Šport za zaščito - Druge koristne informacije (če obstajajo):
Jezik	Angleščina

Naslov najboljše prakse št. 4: Spremeni mnenje, trener! - M_coach

Tema	Metodologija ETS za pomoč pri vključevanju migrantov
Najboljša praksa Naslov	Premislite si, trener! - M_coach
Ključne besede	<i>Trenerji, mladi športniki, diskriminacija, tečaj usposabljanja, vključevanje, sprememba miselnosti</i>
Najboljša praksa Premislite si, trener! (M_coach) je projekt, ki ga financira program Erasmus+ in katerega cilj je pomagati trenerjem in trenerjem mladih (16-21 let) prepoznati in ustaviti diskriminatorno vedenje med mladimi športniki. Projekt je bil razvit za obravnavo trenutnih razmer na področju športa, kjer sta diskriminacija in marginalizacija ljudi iz različnih okolij in skupin (npr. beguncev, migrantov, invalidov, LGBTQ+ oseb, žensk) vsakdanji pojav. Namen projekta je bil ugotoviti različne vrste diskriminatornega vedenja v športnih ekipah in razloge za njihovo izražanje. Ko so bila ta vedenja izpostavljena, so bile predlagane metodologije za njihovo odpravljanje, na podlagi katerih sta bila razvita tečaj usposabljanja in didaktični priročnik, namenjena trenerjem in vaditeljem, ki se redno srečujejo s takšnimi incidenti. To gradivo (na voljo na spletu) je bilo zasnovano tako, da je trenerjem pomagalo natančno opredeliti manifestacije diskriminatornega vedenja, ki se kažejo pri mladih športnikih, ter predlagalo metodologije in načine za njihovo odpravljanje in preusmerjanje miselnosti mladih k bolj sprejemljivemu vedenju, ki dopušča raznolikost. Nadnacionalna narava tega projekta še dodatno prispeva k njegovim ciljem in dosegu. Projekt M_coach bi lahko bil dragocen in dopolnilni projekt STS, saj bi prevzel ali si "izposodil" metodologijo in usposabljanja, razvita med njegovim potekom, da bi razvil celosten pristop k spodbujanju ljudi iz migrantskih okolij k sodelovanju v športnih dejavnostih brez strahu pred diskriminacijo, hkrati pa jim zagotovil ustrezna orodja in usposabljanje za prevzemanje trenerskih vlog.	
Referenčna povezava (če obstaja)	https://www.changeyourmindcoach.eu/home

Zagotavlja	- Ime institucije/partnerja, ki je izvajal prakso: Grčija, Portugalska, Španija in Ciper, ki so sodelovali s partnerji iz Slovenije, Hrvaške, Luksemburga, Litve, Grčije, Portugalske, Španije in Cipra - Kontaktna oseba institucije/partnerja (ime, e-pošta, telefon): N/A - Ime strategije/programa: Spremeni mnenje, trener! (M_Coach) v okviru programa Erasmus+ - Druge koristne informacije (če obstajajo): Projekt je bil sofinanciran s strani programa Erasmus+ EU in se je zaključil konec leta 2022.
Jezik	angleščina (in nacionalni jeziki konzorcija)

Anketa

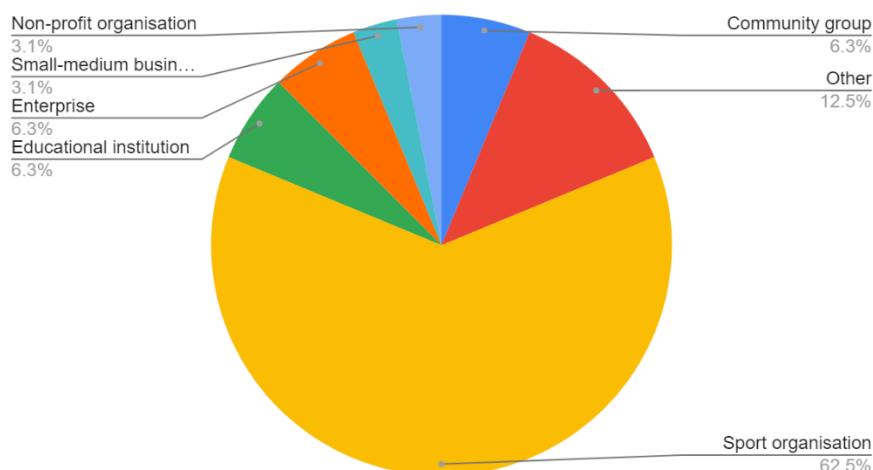
Vprašanje 1 - Vaša država:

Skoraj vsi udeleženci, razen dveh, so navedli, da prihajajo iz Grčije ali tam prebivajo. Preostala dva sta navedla, da prihajata ali prebivata na Cipru.

Vprašanje 2 - Zastopate:

Pri tem vprašanju so anketirance vprašali, katero vrsto subjekta predstavljajo.

You represent:

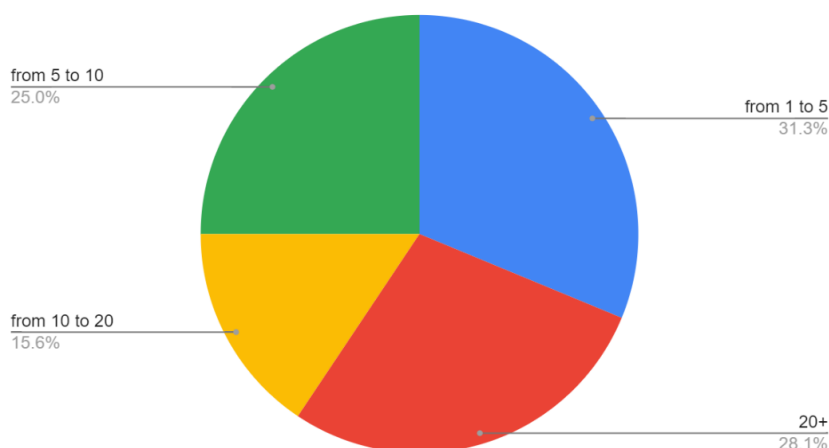
Glede na njihove odgovore je večina anketirancev (62,5 %) predstavljala športno organizacijo. Dva (6,3 %) sta predstavljala skupnostno skupino, dva (6,3 %) izobraževalno ustanovo, druga dva (6,3 %) pa podjetje. Ena oseba (3,1 %) je predstavljala neprofitno organizacijo, druga pa je prihajala iz malega in srednjega podjetja. Nazadnje so 4 (12,5 %) anketiranci predstavljali druge, neopredeljene subjekte.

Vprašanje 3 - Elektronska pošta organizacije, če obstaja:

Anketiranci so bili pozvani, da navedejo elektronski naslov svoje organizacije, če so to želeli. Eden od štirih anketirancev je navedel svoj elektronski naslov, medtem ko so se preostali odločili, da ostanejo anonimni. Zadevni elektronski naslovi zaradi varstva podatkov in zaupnosti tukaj niso navedeni.

Vprašanje 4 - Koliko ljudi je zaposlenih v podjetju, v katerem sodelujete?

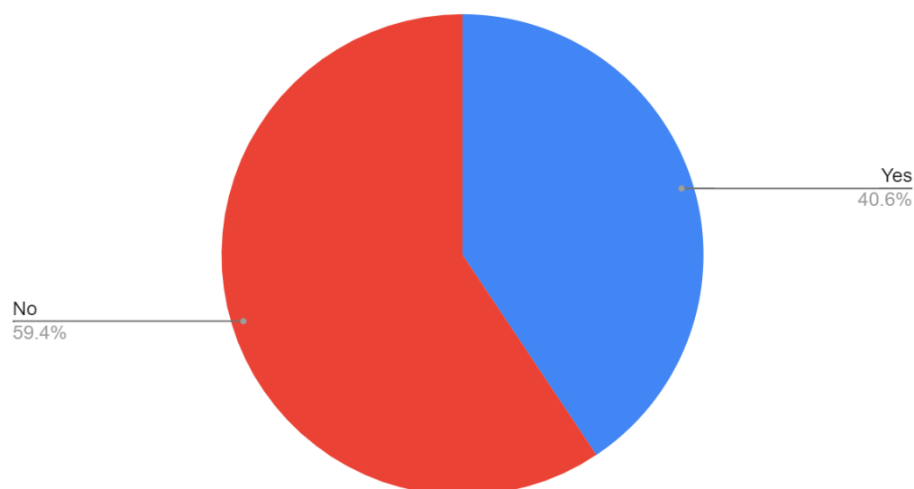
How many people work for the entity you are involved with?

Večina udeležencev (31,3 %) je sodelovala v subjektih, ki so zaposlovali od 1 do 5 oseb, torej v zelo majhnih podjetjih/organizacijah. Po drugi strani pa je 28,1 % anketirancev zaposlenih v večjih subjektih, ki v svoje delovanje vključujejo več kot 20 ljudi. Osem (25 %) anketirancev je odgovorilo, da njihov subjekt zaposluje od 5 do 10 oseb, preostalih pet oseb (15,6 %) pa, da njihov subjekt zaposluje od 10 do 20 oseb.

Vprašanje 5 - Ali so v vaši enoti ljudje z migrantskim ozadjem?

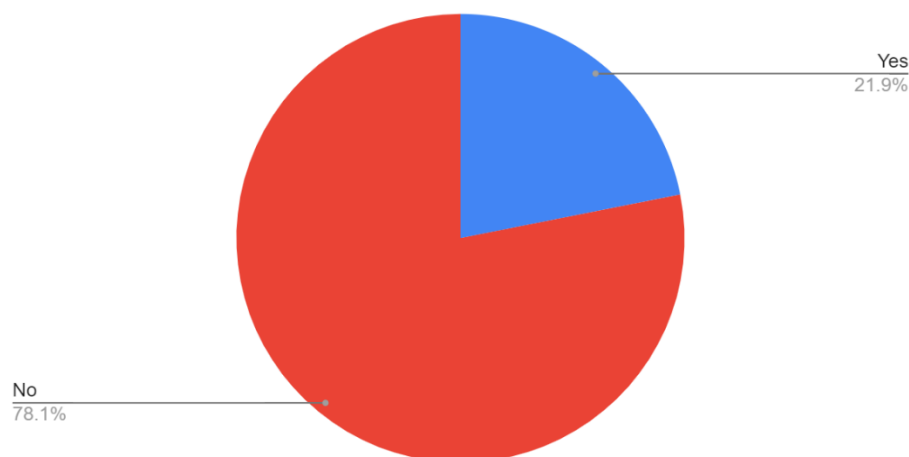
Are there people with a migrant background in your entity?

Pri tem vprašanju je 19 anketirancev (59,4 %) izjavilo, da v njihovem podjetju ni sodeloval nihče z migrantskim ozadjem, medtem ko jih je preostalih 13 (40,6 %) izjavilo nasprotno.

Vprašanje 6 - Ali imate kakšen projekt, ki je namenjen posebej osebam iz migrantskih družin?

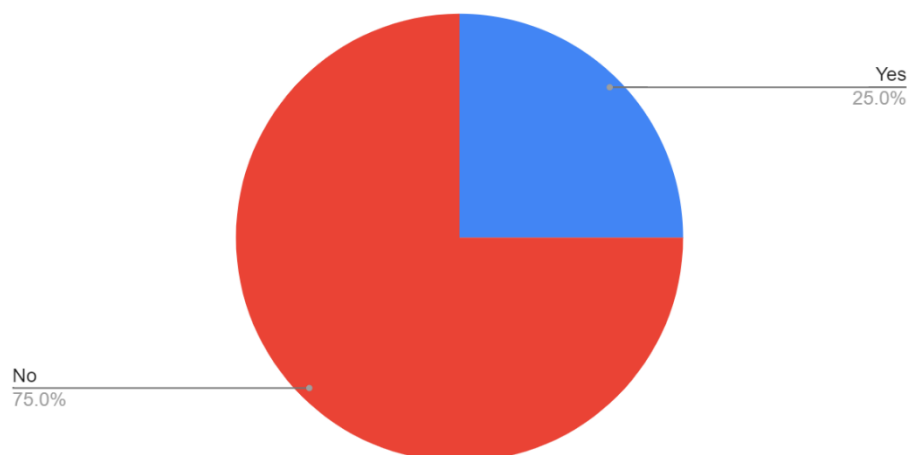
Do you have an ongoing project specifically for people from migrant backgrounds?

Velika večina anketirancev (78,1 %) je poročala, da v njihovih organizacijah ali podjetjih ne potekajo nobeni projekti, namenjeni posebej osebam iz migrantskih družin.

Vprašanje 7 - Ali vaše podjetje nudi kakšne ugodnosti migrantom? (npr. popusti, jezikovni tečaji...)

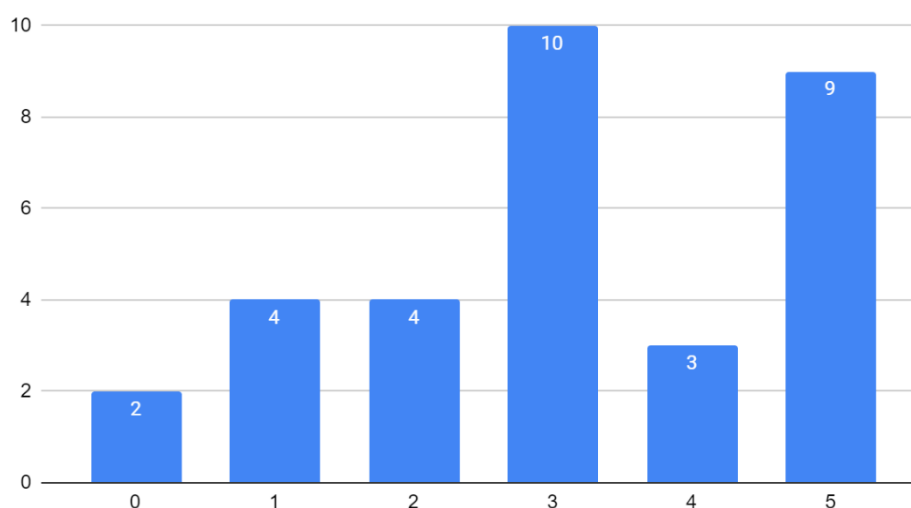
Does your entity offer any benefits to migrants? (e.g., discounts, language courses...)

V zvezi s kakršnimi koli ugodnostmi za migrante je večina udeležencev (75 %) odgovorila, da njihova organizacija ne ponuja nobenih ugodnosti, v nasprotju s preostalimi osmimi (25 %), ki so odgovorili pritrdilno.

Vprašanje 8 - V kolikšni meri je po vašem mnenju jezik ovira za sodelovanje? (0 = sploh ne, 5 = zelo veliko)

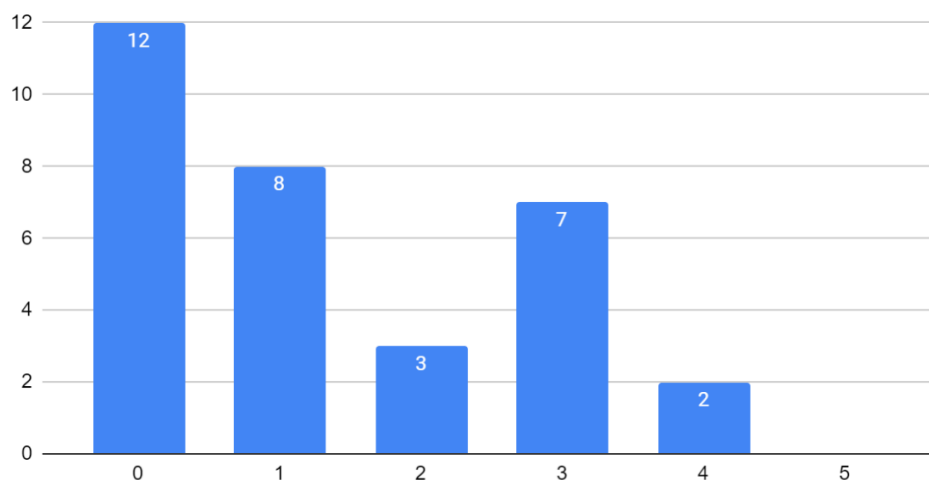
How much do you see language as a barrier to participation?

V tem vprašanju so morali udeleženci oceniti, v kolikšni meri jezik predstavlja oviro za sodelovanje migrantov pri dejavnostih njihovih subjektov. Večina anketirancev (10 od 32) je menila, da je jezik precej pomembna ovira, 9 pa, da je zelo pomembna. Drugi udeleženci so menili, da je manj pomembna, vendar se še vedno zdi, da je jezik žgoča tema v zvezi z omogočanjem sodelovanja.

Vprašanje 9 - V kolikšni meri je po vašem mnenju delovni čas subjekta ovira za sodelovanje?

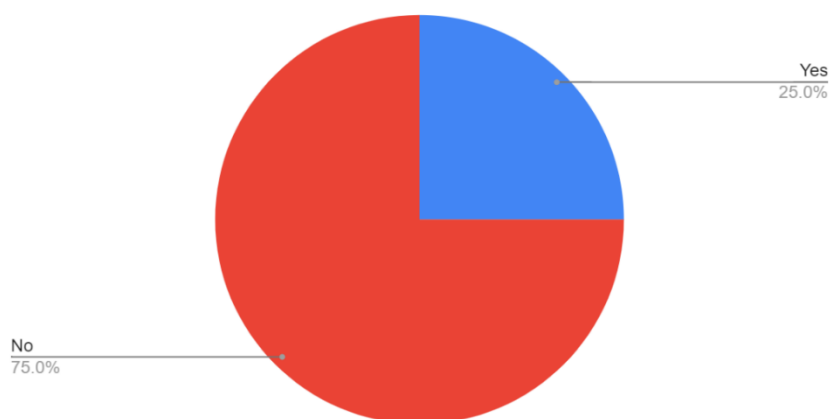
How much do you see working hours of the entity as a barrier to participation?

V zvezi z delovnim časom subjekta, ki predstavlja oviro za sodelovanje migrantov v različnih dejavnostih, je velika večina anketirancev (12 od 32) navedla, da ta možnost sploh ne obstaja, osem pa jih je menilo, da je zelo malo verjetna. Nekateri anketiranci (7) so menili, da bi njihov delovni čas lahko predstavljal oviro za sodelovanje.

Vprašanje 10 - Ali vaš subjekt izvaja ankete za merjenje vpliva dejavnosti na dobro počutje ljudi?

Does your entity administer surveys to measure the impact of activities on people's well-being?

Večina udeležencev (75 %) je na vprašanje o merjenju vpliva dejavnosti na dobro počutje ljudi v njihovi enoti odgovorila, da ne izvajajo relativnih anket ali vprašalnikov. Le 8 od 32 anketirancev je priznalo, da izvajajo ankete za merjenje blaginje.

Vprašanje 11 - Ali za merjenje blaginje ljudi uporabljate druge kazalnike? Če da, katere?

Ker je večina ljudi odgovorila, da ne merijo blaginje ljudi v svoji enoti, na to vprašanje ni bilo veliko odgovorov. Med tistimi, ki so odgovorili, jih je večina dejala, da ne uporabljajo nobenih drugih kazalnikov, vendar pa je nekaj ljudi omenilo, da za merjenje dobrega počutja svojih upravičencev uporabljajo vprašalnike tipa Likert, razprave, fokusne skupine, mesečne sestanke, individualne sestanke s trenerji v skupini, razgovore in škatle za povratne informacije.

Vprašanje 12 - Ali želite dodati dodatne pripombe v zvezi s to anketo ali temo na splošno?

V zadnjem vprašanju so lahko anketiranci dodali dodatne pripombe ali predloge. Prejeli smo le en odgovor, v katerem so predstavniki ene od organizacij, ki so izpolnile anketo, izrazili zanimanje za več informacij o našem delu in o projektu, saj je bilo njihovo delovanje precej usklajeno z obsegom in cilji projekta. Zato smo se sestali s predstavnikom te organizacije, da bi se podrobneje pogovorili o projektu in njihovem obsegu dejavnosti, tako v smislu, kako bi njihovo delo in izkušnje lahko dodatno koristile projektu in razvoju nadaljnjih sinergij v okviru STS.

Sklepi

To poročilo je omogočilo vpogled v trenutni položaj migrantov/beguncev v Grčiji ter njihovo sodelovanje in vključevanje v šport. Žalostna resnica je, da so nedavne geopolitične razmere povzročile dotok migrantov in beguncev brez primere v Grčijo, ki nima podpore in potrebne infrastrukture za njihovo nastanitev (npr. Anagnostopoulos et al., 2016; UNHCR, 2023). Tako se morajo migranti in begunci poleg stresnih dejavnikov, povezanih z migracijami, s katerimi se soočajo (npr. beg pred vojno ali pregonom, izguba družine in bližnjih, beg pred socialno-ekonomskimi razmerami), v Grčiji soočati tudi s stresnimi dejavniki pri naselitvi, kot so begunska taborišča, dolgotrajni birokratski postopki, težave z duševnim zdravjem itd (npr. Chtouris in Miller, 2017; Gerritsen et al., 2006). Šport se je izkazal za koristnega pri pomoči pri duševnem zdravju in socialni vključenosti migrantov v državah gostiteljicah, čeprav je pri izvajanju takšnih dejavnosti kar nekaj ovir (npr. Korsik idr., 2013; Knappe idr., 2019).

Na srečo je bilo nekaj omembe vrednih pobud za spodbujanje udeležbe migrantov in beguncev v športu. Na primer, Joga in šport z begunci (<https://yogasportwithrefugees.org/>) daje beguncem priložnost, da ne le vadijo, temveč tudi trenirajo svoje vrstnike, medtem ko Habibti.Trains (<https://habibi.works/habibti-trains/>) ponuja športne dejavnosti, namenjene izključno begunkam. Po drugi strani je HESTIA FC (<https://olympictruce.org/en/hestia-fc-en/>) nogometna ekipa, ki jo sestavljajo izključno migrantke in begunke, medtem ko je bil cilj projekta M_Coach (<https://www.changeyourmindcoach.eu/home>) boj proti stereotipom in predsodkom v športu. Zdi se torej, da je bilo storjenih nekaj obetavnih korakov v smeri vključevanja migrantov v šport.

Vendar so okvirni rezultati raziskave pokazali, da v večini subjektov ljudje z migrantskim ozadjem večinoma niso vključeni v delovno silo ali druge dejavnosti. Eden od razlogov za to bi lahko bil jezik, ki se je po mnenju anketirancev izkazal za pomembno oviro pri vključevanju migrantov v dejavnosti. V tem smislu bi bil lahko koristen jezikovni pouk ali prevajalec, ki bi jim

olajšal udeležbo v športnih in drugih dejavnostih. Poleg tega je analiza rezultatov pokazala, da subjekti in organizacije v Grčiji redko merijo dobro počutje svojih upravičencev. To je lahko problematično, saj posledično ne omogoča ocenjevanja in prilagajanja ponujenih storitev ali zagotavljanja bolj ciljno usmerjenih storitev, prilagojenih potrebam upravičencev.

Glede na omejene razpoložljive podatke na tem posebnem področju je bilo med našim nadaljnjim srečanjem s predstavnikom organizacije, ki deluje na področju športa in dela z migranti in begunci, jasno, da je potrebno obsežno usposabljanje. Med glavnimi potrebami po usposabljanju migrantov in beguncev, ki delajo kot trenerji, je bilo na primer omenjeno, da se morajo naučiti, kako prenašati svoje znanje in usposabljati druge, kako se spoprijeti s treniranjem več različnih ljudi hkrati ter kako spoštovati to raznolikost in različne kulture. Potrebujejo tudi bolj "strokovno" usposabljanje, v smislu, da bi radi pridobili usposabljanja o mehkih in poslovnih veščinah (npr. kako izpolniti papirje, sestaviti življenjepis, se prijaviti na delovno mesto itd), ki bi lahko dodatno podprla njihovo vključevanje na trg dela.

Pisarniška raziskava - ŠPANIJA

Zaradi dolgega obdobja krize, v katerem se nahajamo danes, se procesi izključevanja povečujejo. To vpliva na celotno prebivalstvo, saj nihče ni izvzet iz izključenosti ali tveganja zanj. Čeprav je res, da se ta težava pogosto bolj kaže pri prebivalstvu, ki živi zunaj Evropske unije, pri etničnih manjšinah, priseljencih in na splošno pri ljudeh v ranljivem položaju.

Tudi šport se je razvil in doživel rast, deloma po zaslugi medijev; osvojil je milijone ljudi in dosegel tudi najbolj negostoljubne in prikrajšane kraje na svetu.

Že dolgo se iščejo novi načini soočanja s temi novimi procesi izključevanja in odzivanja nanje. Tako javne kot zasebne organizacije so pripravile predloge za spodbujanje oseb, ki jim grozi izključenost, k ponovnemu vključevanju v družbo, da bi se izognili še večjemu zlu. Na tej točki je šport še posebej pomemben, saj so športne prakse lahko strategija, ki se uporablja kot sredstvo za socialno vključevanje na območjih s prikrajšanim prebivalstvom.

Tako je bilo pred nekaj leti mogoče v paraolimpijske igre vključiti ljudi, ki so funkcionalno raznoliki.

Zato je jasno, da bi uporaba športa kot orodja za vključevanje prebivalstva, ki mu grozi izključenost, lahko pomenila tudi uspeh pri popuščanju praksam, ki vodijo v izključenost.

V zadnjem desetletju 20. stoletja so se življenjski pogoji v najbolj ogroženih mestnih območjih v Španiji močno poslabšali. Trenutno ni populacije, ki bi bila izvzeta iz tveganj; vendar pa imajo posamezniki ali družine, ki se vedejo nesocialno, nekatere skupne značilnosti, kot so družine priseljencev iz držav zunaj Evropske unije, etnične manjšine, družine z brezposelnimi, mladi z visoko stopnjo izostankov ali slabim šolskim uspehom, ki živijo v obrobni soseskah, imajo nezadostne ekonomske prihodke, večjo stopnjo družinskih težav ... med drugim.

Zdi se jasno, da so visoka stopnja brezposelnosti, pomanjkanje pričakovanj, neuspešno šolanje in družinski neuspeh med številnimi drugimi glavnimi vzroki za poslabšanje položaja ljudi na teh tako imenovanih "kriznih" območjih, ki morajo ohranjati krhko ravnovesje med marginalizacijo in vključevanjem.

Šport se je v zadnjih desetletjih 20. stoletja močno razvil, saj ni le vsakodnevna praksa, temveč tudi spektakel, ki ga spremlja na milijone ljudi po vsem svetu in ima vedno več privržencev.

Presegel je koncept zgolj zabave in postal sredstvo za individualno in kolektivno izobraževanje.

V Španiji se je zanimanje za šport povečalo s 50 % v osemdesetih letih prejšnjega stoletja na 65 % leta 2005. Prav tako se je število športnikov ali ljudi, ki se ukvarjajo s športno dejavnostjo, povečalo s 25 % v osemdesetih letih prejšnjega stoletja na 40 % v prvem desetletju 21. stoletja.

S športom se lahko odprejo številne možnosti za sodelovanje ljudi, ki ne najdejo svojega mesta v družbi, saj je eden od glavnih ciljev pri preprečevanju socialne izključenosti obravnavati ljudi kot akterje in ne le kot ljudi s pomanjkljivostmi, ki jim je treba pomagati.

Poleg tega je treba poudariti, da je obdobje mladostništva bistveno za razvoj teh športnih spretnosti. Svetovna zdravstvena organizacija (WHO) je navedla, da se 35 % bolezni pri odraslih začne v mladostništvu, zato je še toliko bolj pomembno, da se telesne dejavnosti izvajajo v zgodnjem otroštvu.

ODNOSI

TEZA IZ SOCIALNEGA DELA "ŠPORT KOT SREDSTVO ZA SOCIALNO VKLJUČEVANJE" D. Rodrigo González López

<https://uvadoc.uva.es/bitstream/handle/10324/26721/TFG-G2499.pdf?sequence=1&isAllowed=y>

Raziskava o športnih navadah v Španiji, ki sta jo izvedla Manuel García Ferrando in Ramón Llopis Goig

https://estaticos.csd.gob.es/csd/docs/Ideal_democratico_y_bienestar_personal.pdf

Raziskovalno poročilo - LA HOYA

Najboljše prakse

Naslov najboljše prakse št. 1: DeporteXRefugioRompeElCirculo

Tema	Prikrajšanim migrantom pomagajo izvajalci usposabljanja
Najboljša praksa Naslov	DeporteXRefugioRompeElCirculo
Ključne besede	<i>Šport, socialna vključenost, medkulturni dialog, človekove pravice</i>
Najboljša praksa	
Telesna dejavnost in šport koristita razvoju otrok in odraslih, ne le fizičnemu, temveč tudi z vidika pridobivanja ali krepitve spretnosti in izboljšanja čustvenega počutja. Šport je orodje, ki spodbuja socialno vključenost in je zelo koristno za prenos vrednot, kar je še posebej pomembno za otroke in mladostnike v ranljivih razmerah. Fundacija Fútbol Más se zaveda potenciala športne dejavnosti in je skupaj s Špansko komisijo za pomoč beguncem (CEAR) ter ob podpori fundacije Real Betis Balompié začela izvajati projekt "Šport za begunce". Cilj projekta "Šport za begunce" je s športom spodbujati telesno, socialno in čustveno dobro počutje ter vključevanje otrok in mladostnikov, ki so prosilci za azil in begunci, ter prispevati k zmanjševanju družbenih neenakosti s pristopom na podlagi spola in medkulturnosti.	

"Šport za zatočišče" se razvija v dveh seviljskih soseskah, Torreblanca in Macarena, posebej ranljivih območjih z visoko stopnjo izostankov in zgodnjega opuščanja šolanja, in neposredno vpliva na 1750 otrok in skupno približno 5000 odraslih.

Za svoj razvoj in po predhodni diagnozi deluje organizacija Deporte Por Refugio na več področjih delovanja:

Socialno-športne delavnice v 90-minutnih srečanjih dvakrat tedensko z otroki in mladostniki, namenjene razvijanju socialno-čustvenih spretnosti in spodbujanju dobrega počutja v skupinah z največ 20 otroki in odraslimi.

Družabno-športne seje so bile osredotočene na delo z družinami in člani skupnosti za spodbujanje pozitivnega starševstva in povezovanja v skupnosti.

Športne prireditve v skupnosti vsaka dva meseca, na katerih se igra nogometni turnir med dvema skupnostma, v katerih se razvija projekt.

30 ur usposabljanja za lokalno mladino z namenom, da bi projekt postal dolgoročno vzdržan, ki ga bodo izvajali strokovnjaki iz tega sektorja.

ozaveščanje in zagovorništvo za spodbujanje vključevanja in zmanjšanje predsodkov do migrantov, beguncev in prosilcev za azil.

Šport in telesna dejavnost imata pozitiven vpliv ne le na posameznika, temveč tudi na kolektivni ravni, in sta primerni orodji za vključevanje otrok in odraslih, kar je glavna naloga tega programa, dobra praksa v boju proti revščini otrok, ki se prav tako razvija v zavezništvu med socialnimi subjekti iz različnih sektorjev ter ob upoštevanju virov in potreb skupnosti.

Referenčna povezava (če obstaja)	https://www.comisionadopobrezainfantil.gob.es/es/losquerompenelc%C3%ADrculo-deporte-por-refugio-y-la-fundaci%C3%B3n-f%C3%BAtbol-m%C3%A1s
Zagotavlja	<i>Gobierno de España</i> https://www.comisionadopobrezainfantil.gob.es/es
Jezik	ŠPANŠČINA

Naslov najboljše prakse št. 2: Nogometna šola - ELCHE ACOGE

Projektni partner: ACD LA HOYA

Tema	Prikrajšanim migrantom pomagajo izvajalci usposabljanja
Najbolj ša praksa Naslov	Nogometna šola - ELCHE ACOGE
Ključne besede	<i>Šport, socialna vključenost, dobre prakse, nogomet, medkulturni dialog</i>
Najboljša praksa	
Fundacija Elche Acoge razvija projekt "Šola športa kot strategija za spodbujanje medkulturnega sožitja in enakih možnosti za mladoletnike, ki so ogroženi in/ali v položaju socialne izključenosti", katerega cilj je uporabiti šport kot orodje za socializacijo, razvoj zdravih navad in izobraževanje o vrednotah ter analizirati in določiti vpliv, ki ga ima lahko redno ukvarjanje s športom na procese izobraževalne socializacije in medkulturnega sožitja za mlade in odrasle priseljence. Sodelovanje med Fundación Elche Acoge in CaixaBank prek fundacije "la Caixa" je nadaljnji korak k spodbujanju orodij za razvoj ozračja medkulturnega sožitja v soseski Carrús (Elche), kjer so otroci, mladostniki in odrasli (migranti in domačini) lahko upravičenci projekta in imajo prostor za srečanje med enakimi, kjer so spoštovanje, strpnost in solidarnost prednostne vrednote. Ta vrsta pobude ni predstavljena le kot orodje za upravljanje kulturne raznolikosti mesta, temveč tudi kot učinkovit vir za socialno dinamizacijo soseske in spodbujanje zdravega načina življenja med mladimi in starejšimi. Glavna dejavnost pobude je spodbujanje uvajanja v šport na splošno in zlasti v futsal. Vključuje tudi možnost izbire in napotitve mladih v druge športne klube v mestu, ki sodelujejo s fundacijo Elche Acoge. Mreža podružnic banke CaixaBank lahko zaradi svoje teritorialne razširjenosti podpira fundacijo "la Caixa" pri njenem socialnem delu, saj odkriva potrebe lokalnih socialnih organizacij, kot je fundacija Elche Acoge, in usmerja del proračuna fundacije, je bilo pojasnjeno v izjavi.	

Referenčna povezava (če obstaja)	https://alicanteplaza.es/Atlanticacolocaenelmercadofinancierounbonoverdede400milionesdedlares1 https://www.elcheacoge.org/
Zagotavlja	ALICANTEPLAZA https://alicanteplaza.es/
Jezik	ŠPANŠČINA

Naslov dobre prakse št. 3: VKLJUČEVALNI FOTBAL ZA IMIGRANTSKE MLADOLETNIKE

Projektni partner: ACD LA HOYA

Tema	Prikrajšanim migrantom pomagajo izvajalci usposabljanja
Najboljša praksa Naslov	VKLJUČUJOČ NOGOMET ZA MLADOLETNE PRISELJENCE
Ključne besede	trener, migranti, socialna vključenost, šport, nogomet
Najboljša praksa	
Mohamed el Gaadaoui (Maroko, 1990) je športni aktivist, ki v Kataloniji spodbuja več pobud za vključevanje mladoletnih priseljencev brez spremstva prek lepe igre, hkrati pa v Buyafarju, čudoviti vasi blizu Nadora, izvaja solidarnostni projekt za ustanovitev nogometne šole. El Gaadaoui, ki trenutno vodi športno področje Katalonske nogometne zveze v Maresmu in je ambasador solidarnostne fundacije te organizacije, ne skriva, da se za vsemi projekti skriva socialni namen. Mladoletniki, ki pridejo v Katalonijo, dobijo priložnost, da se "vključijo v družbo s privzgojo športnih vrednot", kar je cilj, ki pa, kot obžaluje, "ni vedno dosežen". Po drugi strani pa bo dejstvo, da se glavna kampanja izvaja v Nadorju, Maroku omogočilo širjenje sporočila, ki	

bo mlade, ki se želijo izseliti v Španijo, prepričalo, "da tu ne bodo našli obljubljenega raja, da so prevarani z lažnimi pričakovanji", kar velja za večino mladoletnih priseljencev brez spremstva, ki prispejo v Katalonijo.

Sam je jasen primer, kako je lahko šport na splošno in še posebej nogomet odlično orodje za povezovanje. Kot drugi sin skromne družine brez finančnih sredstev je ob prihodu v Katalonijo lahko igral nogomet zaradi pomoči klubov, kot sta Atlético Masnou in CD Masnou, ki sta mu omogočila, da je z delom v klubu in na športnih objektih plačal registracijske pristojbine.

Moha, kot mu pravijo v nogometnem svetu v regiji, je v podporo pobudi pritegnil maroške oblasti in špansko veleposlaništvo. Kljub temu priznava, da "nič ne bi bilo mogoče brez podpore mojega kluba UE Alella", kjer se je njegova ekipa vključila v pobudo in že začela zbirati športno opremo, ki jo bo poslala v Maroko.

Referenč na povezava (če obstaja)	https://voluntariadodeporte.com/futbol-integrador-para-los-menores-migrantes.php
Zagotavlja	LA VANGUARDIA https://www.lavanguardia.com/local/maresme/20190715/463475115053/moha-gaadaoui-futbol-fcf-intgrador-nador-marruecos-escuela.html
Jezik	ŠPANSKI

Naslov najboljše prakse št. 4: CEAR C.F

Projektni partner: ACD LA HOYA

Tema	Prikrajšanim migrantom pomagajo izvajalci usposabljanja
Najboljša praksa Naslov	CEAR C. F

Ključne besede	migranti, prostovoljstvo, socialna vključenost, razvoj spretnosti, trener, šport, nogomet
Najboljša praksa	Leta 2019 je delegacija CEAR v Alicanteju ustanovila ekipo CEAR C.F. kot odgovor na povpraševanje po prostočasnih dejavnostih ljudi, s katerimi dela, z namenom spodbujanja sožitja med ljudmi različnih kultur v igrivem in strukturiranem okolju, da bi olajšali vključevanje v okviru sprejema beguncev in migrantov ter da bi to dosegli s športom. Od takrat je več kot sto ljudi izkoristilo ta socialno-športni projekt, ki je postal referenca v regiji, ne le zaradi svojih športnih uspehov, temveč tudi zaradi uporabe jezika športa za spodbujanje vključevanja in pošiljanje sporočila proti sovraštvu. "Projekt je omogočil vzpostavitev prostorov sobivanja med udeleženci, prostovoljci in tehničnimi delavci. To je spodbudilo ustvarjanje mrež in olajšalo proces vključevanja udeležencev (izkušeni udeleženci so služili kot vodniki novim udeležencem pri njihovem vključevanju v nogometno ekipo in v mesto Alicante)," pravi Laura González, teritorialna koordinatorka CEAR Alicante. Poudarja tudi potencial športa v smislu prenašanja vrednot ter razvijanja socialnih in osebnih spretnosti. Dve leti po svoji skromni ustanovitvi ob svetovnem dnevu beguncev se je projekt s pomočjo široke podporne mreže kakovostno razvijal in nenehno izboljševal. V tej mreži je tudi fundacija LaLiga, ki v skladu s svojim delovanjem v različnih projektih, namenjenih izboljšanju življenja beguncev z nogometom kot modelom preobrazbe in socialne vključenosti, sodeluje s CEAR C.F. z zagotavljanjem materialnih in športnih nasvetov. "Zelo smo ponosni, da lahko sodelujemo z ekipo, ki je del ekipe CEAR C.F. Naš skupni cilj je spodbujati socialno vključenost beguncev z nogometom, ki je urejena, zdrava in povezovalna dejavnost, ki prenaša vrednote, kot so strpnost, timsko delo in druženje," pojasnjuje Olga de la Fuente, direktorica fundacije LaLiga.
Referenčna povezava (če obstaja)	https://www.cear.es/la-fundacion-laliga-colabora-con-cear-en-la-integracion-de-las-personas-refugiadas-a-traves-del-futbol/
Zagotavlja	FUNDACIJA CEAR

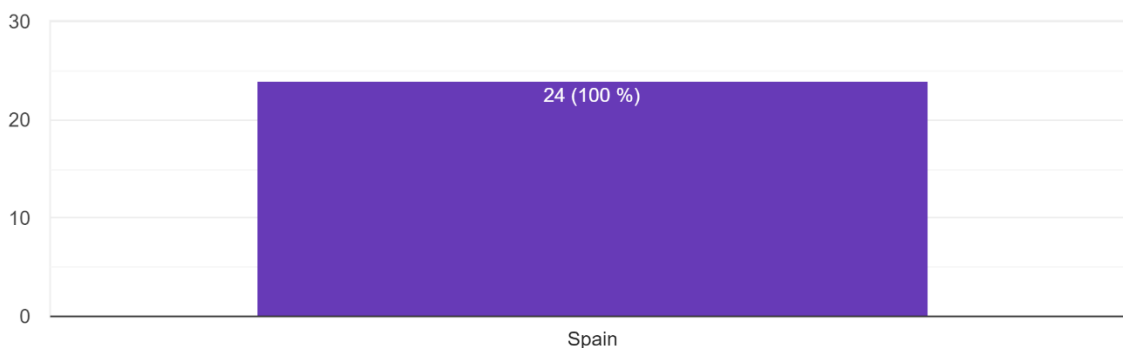
	https://www.cear.es/
Jezik	ŠPANŠČINA

Anketa

Vprašanje 1

Your Country:

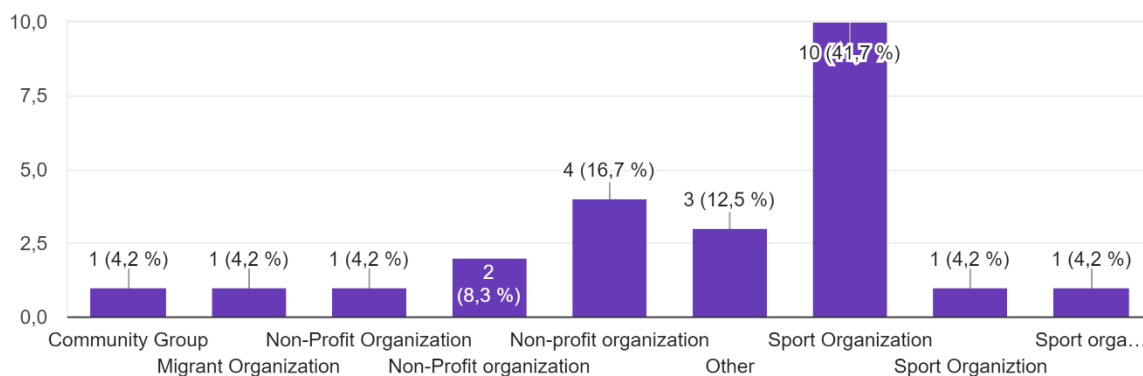
24 respuestas

Vprašanje 2

You represent:

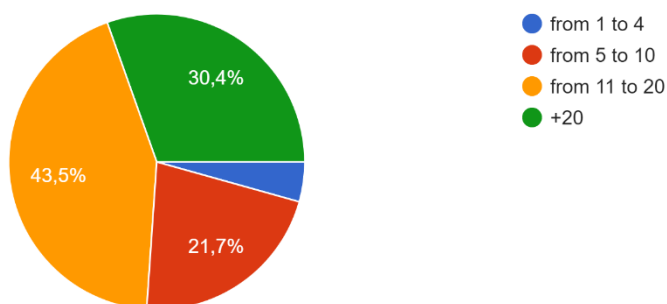
24 respuestas

Vprašanje 3

How many people work for the entity you are involved with?

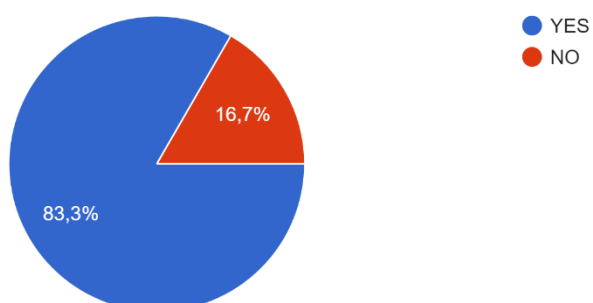
23 respuestas

Vprašanje 4

Are there people with a migrant background in your entity?

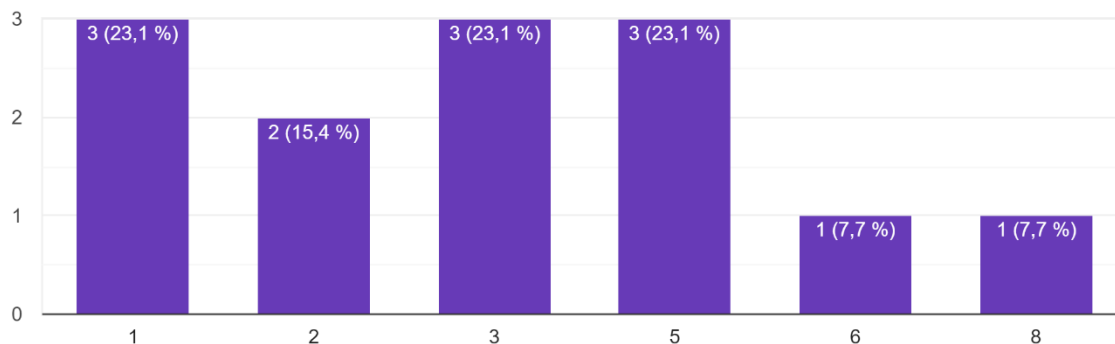
24 respuestas

Vprašanje 5

How many?

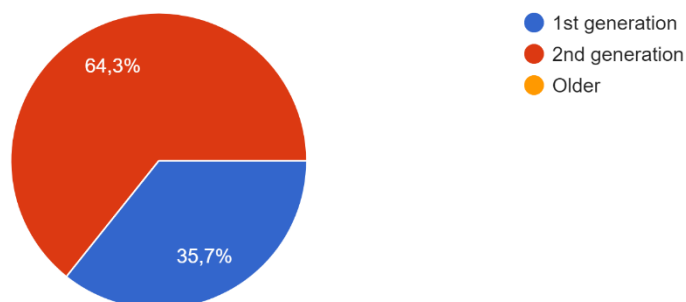
13 respuestas

Vprašanje 6

What generation with a migration background belong they?

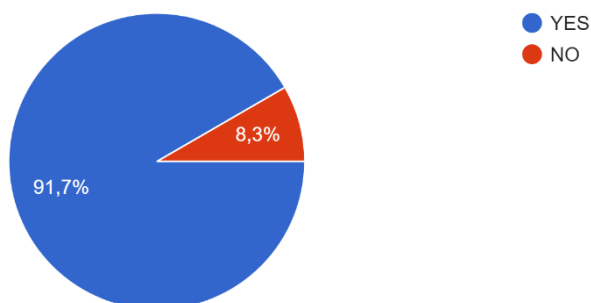
14 respuestas

Vprašanje 7

Do you have an ongoing project specifically for people from migrant backgrounds?

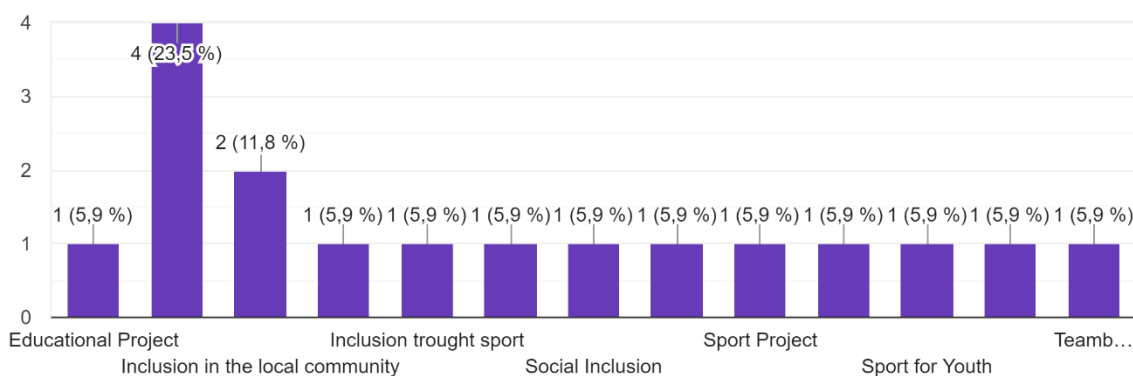
24 respuestas

Vprašanje 8

What is it about?

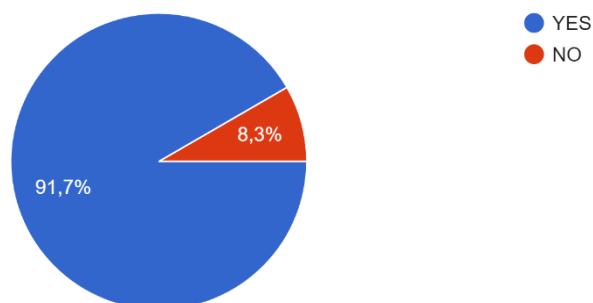
17 respuestas

Vprašanje 9

Does your entity offer any benefits to migrants? (e.g. discounts, language courses...)

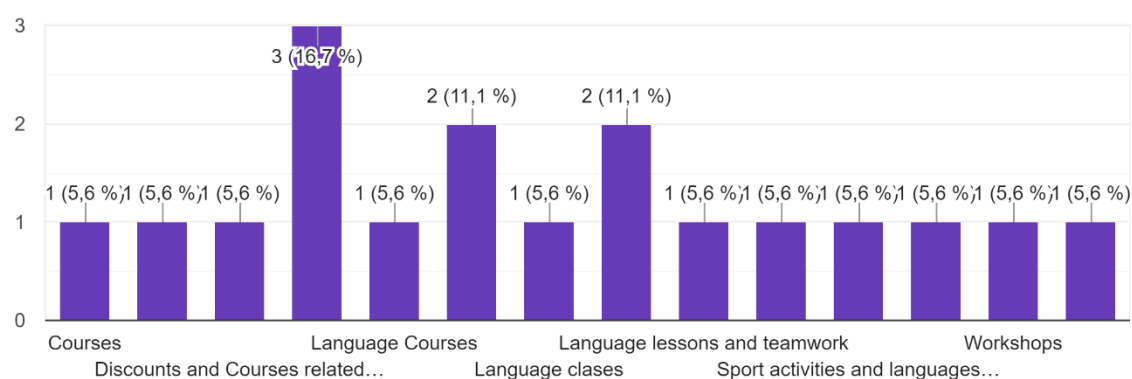
24 respuestas

Vprašanje 10

If so, which ones?

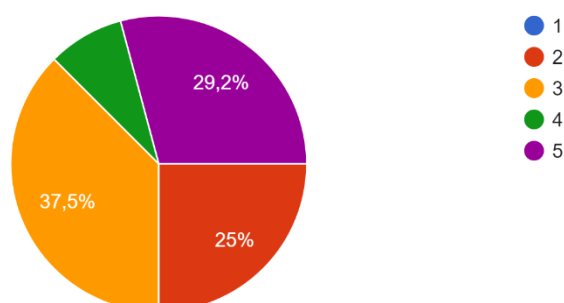
18 respuestas

Vprašanje 11

How much do you see language as a barrier to participation?

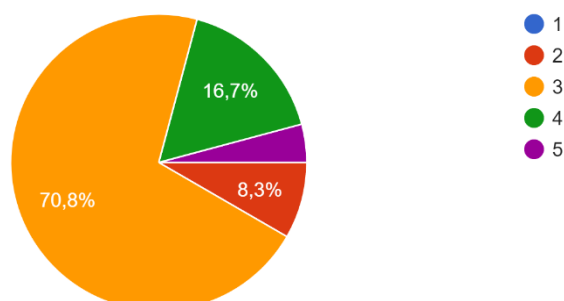
24 respuestas

Vprašanje 12

How much do you see working hours of the entity as a barrier to participation?

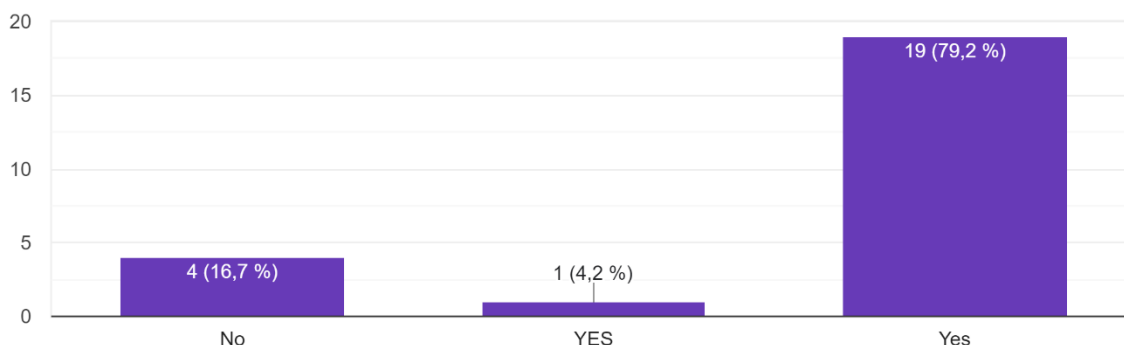
24 respuestas

Vprašanje 13

Does your entity administer surveys to measure the impact of activities on people's well-being?

24 respuestas

Sklepi

Velikokrat se ne zavedamo, da nas lahko vsak trenutek doleti strašen pojav socialne izključenosti. Španska ustava v štirinajstem členu, ki omenja pomen enakosti vseh državljanov pred zakonom brez kakršne koli diskriminacije, in petnajstem členu, ki pojasnjuje temeljni pomen svobode in vključenosti osebe v družbo, nakazuje, da bo nekdo, ki se znajde v položaju tveganja izključenosti, vedno pokrit. Vendar to ne drži v celoti; vsi ne uveljavljajo svojih pravic, kar ovira možnosti za doseganje popolne vključenosti, zlasti za najbolj ranljive kolektive ali skupine.

Z leti in zaradi nenehnega razvoja športa so številni avtorji in institucije potrdili, da je ena od pozitivnih posledic športa socializacija, integracija in vključevanje ljudi v družbo. Kot smo videli v tem delu, športne dejavnosti spodbujajo oblikovanje skupin in društev, kar nedvomno vpliva na življenjski slog ljudi, njihove odnose in izrabo prostega časa.

K sreči so za to in druge skupine obstajali tudi žarki upanja, saj so države v zadnjih desetletjih začele izvajati različne projekte in programe za izboljšanje razmer na najbolj prikrajšanih območjih, da bi zmanjšale odvisnost od drog, rehabilitirale zapornike, vzpostavile kohezijo, strpnost in spoštovanje med različnimi kulturami ter preprečile nasilje med mladimi.

Skratka, šport s svojimi običajnimi prednostmi in slabostmi je mogoče obravnavati kot orodje za odpravljanje socialne izključenosti. Lahko bi rekli, da ni še en ukrep ali "obliž" za reševanje socialne vključenosti, ampak je dinamičen, inovativen in mobilizacijski način, kako dati novo priložnost tistim delom prebivalstva, ki jih je družba, v kateri živimo, že dolgo odvrnila od sebe.

SKLEPI IN PRIPOROČILA RAZISKOVALNEGA POROČILA KONZORCIJA

V okviru tega projekta Erasmus+, ki vključuje šest različnih držav, se opredeljene teme najboljših praks osredotočajo na sodelovanje posameznikov z migracijskim ozadjem v športnih dejavnostih na različnih ravneh, kar podpira hipotezo o koristih športa za socialno vključenost. Poleg tega so morali partnerji predložiti izkušnje o najboljših nacionalnih praksah za obravnavanje potreb športnih trenerjev pri usposabljanju migrantov.

Na podlagi analize rezultatov raziskav, opravljenih v šestih sodelujočih državah, lahko izpostavimo nekaj podatkov, ki so še posebej pomembni za razumevanje potreb v njihovih okoljih in oblikovanje najboljših strategij za njihovo reševanje.

Najprej je treba omeniti, da je bila večina anketirancev del športnih klubov ali neprofitnih organizacij. Te organizacije so bile srednje velike, v njih pa je bilo v povprečju od 40 do 45 odstotkov zaposlenih z migrantskim ozadjem. Največje število je bilo ugotovljeno v Nemčiji, kjer so vsi anketiranci navedli, da imajo v svojih organizacijah sodelavce z migrantskim ozadjem. Nasprotno pa so grški anketiranci poudarili, da v 60 odstotkih primerov nimajo sodelavcev s priseljskim ozadjem.

Eden izmed najbolj zanimivih podatkov, ki si zasluži pozornost, je, da večina udeležencev, v povprečju 60 odstotkov, dela v organizacijah, ki nimajo dejavnosti, posebej namenjenih ljudem z migracijsko preteklostjo. Nekaj zanimivih dejstev izhaja iz Italije, ki navaja, da le v 20 odstotkih primerov obstajajo ciljno usmerjene dejavnosti, ki jih sestavljajo predvsem izobraževalne dejavnosti in umetniški laboratoriji. Nasprotno pa se zdi, da je nemška scena najbolj prijazna, saj 60 odstotkov udeležencev navaja, da imajo tekoče projekte, ki so posebej prilagojeni posameznikom z migrantsko preteklostjo. Ti projekti so namenjeni obravnavi edinstvenih potreb in izkušenj migrantov s ciljem spodbujanja vključevanja, podpore in priložnosti v okviru dejavnosti zadevnih organizacij. Prisotnost takšnih projektov odraža proaktivna prizadevanja teh organizacij za zagotavljanje vključenosti in raznolikosti pri njihovem vsakodnevnem delu in dejavnostih.

Poleg tega se je izkazalo, da le 25 odstotkov udeležencev meni, da imajo migranti v njihovih organizacijah koristi.

V zvezi s temama o jeziku in delovnem času kot ovirami pri vključevanju sodelavcev migrantov je zanimivo, da jezik na splošno velja za zmerno oviro, medtem ko delovni čas ni videti kot pomembna ovira. V državah, kot sta Slovenija ali Nemčija, kjer ljudje zaradi večkulturnih družb

običajno govorijo več jezikov, se jezik ne zdi pomembna ovira. Nasprotno pa se v državah, kot sta Italija ali Grčija, kjer je bil dotlej nezaslišán dotok migrantov in beguncev, zdi, da je jezik večja ovira.

Druga pomembna točka, iz katere je mogoče potegniti nekatere sklepe, se nanaša na raziskave, namenjene merjenju vpliva dejavnosti na dobro počutje ljudi. Rezultati kažejo, da je večina udeležencev poročala, da takšni instrumenti v njihovih izkušnjah nikoli niso bili prisotni. To bi lahko bilo problematično, saj posledično ne omogoča ocenjevanja in prilagajanja ponujenih storitev ali zagotavljanja bolj ciljno usmerjenih storitev, prilagojenih potrebam upravičencev.

Več partnerjev je opozorilo tudi na potrebo po posebni obravnavi posebnega pojava migracij iz Ukrajine. Podobna vprašanja se pojavljajo v primeru migrantov v Grčiji, ki prihajajo iz posebnih razmer, zaradi katerih je splošni proces vključevanja zahteven.

Druga točka, ki jo je poudarila zlasti Poljska, je tako imenovana globalizacija športa in njeni učinki. Profesionalni šport urejajo lastna pravila, zaradi česar se športniki pogosto selijo iz ene države ali ekipe v drugo v iskanju boljših priložnosti, vadbenih zmogljivosti, konkurence, finančnih nagrad ali osebnih okoliščin. Nogometaši so najboljši primer tega pojava; na svetovnem prvenstvu v malem nogometu 2022 je bil praktično vsak deseti nogometaš rojen zunaj države reprezentance, za katero igra.

Šport ima lahko pomembno vlogo pri spodbujanju vključevanja priseljencev, saj prinaša številne koristi tako priseljencem kot gostiteljskim skupnostim. Športna telesna dejavnost lahko priseljencem pomaga ohranjati dobro zdravje in zmanjšati stres, kar prispeva k njihovemu splošnemu dobremu počutju. Priseljenci, zlasti otroci in mladi, lahko s športom razvijajo dragocene življenjske spretnosti, kot so timsko delo, vodenje, komunikacija in disciplina. Te spretnosti so prenosljive na različne vidike življenja in lahko izboljšajo njihovo sposobnost prilagajanja in uspeha v novem okolju. Sodelovanje v športu lahko priseljencem pomaga izboljšati jezikovne spretnosti, zlasti kadar se morajo sporazumevati s soigralci in trenerji. To lahko olajša njihovo vključevanje v družbo gostiteljico in izboljša njihovo znanje jezika. Raziskave (Knappe idr., 2019a) poudarjajo tudi pomen izbire ustreznega trenerja, ki bo sodeloval pri dejavnostih, in sicer trenerja s specifičnim znanjem o travmah in kulturno zavestjo, ki je sposoben empatije in sprejemanja različnih pogledov in prispevkov udeležencev ter samozavesten pri delu s kulturno heterogenostjo in vzpostavljanju zaupanja vrednih odnosov. To poudarja pomen usposabljanja trenerjev, ki jih usposobi za obvladovanje tovrstnih izzivov.

Zdaj si podrobneje oglejmo analizo najboljših praks o vključevanju priseljencev v športne dejavnosti, ki so jih zagotovili partnerji.

Med štirimi najboljšimi praksami, ki jih je predstavila Fundacija Ukrajina, velja omeniti, da se dve od njih nanašata posebej na migrante iz Ukrajine. To je točka, ki jo je vredno preučiti, saj se zdi nerealno, da bi v okviru projekta vključevanja migrantov zanemarili takšno zadevo. Zlasti v zvezi s STS se zdi, da je najboljša praksa številka 4 še posebej primerna za obravnavano zadevo;

"Integracija prek športa" je projekt, katerega cilj je podpreti športne klube, tako finančno kot z vidika usposobljenosti osebja, v procesu vključevanja priseljencev in beguncev.

V zvezi s praksami, ki jih zagotavlja družba L'Orma, je zanimivo opaziti odziv splošne javnosti, ki ga je po navedbah partnerja doživela. Najboljši praksi številka 1 in 2, imenovani "Sport Inside" oziroma "EngageYou4Sport", sta imeli skupni cilj vključiti priseljence v igro in jim s pomočjo športa zagotoviti znanja, ki bi jim pomagala pri hitrejši integraciji. Zlasti projekt "Sport Inside", ki se je začel izvajati januarja 2017, je dosegel presenetljive rezultate do te mere, da je bilo treba izvesti tečaje usposabljanja za športne menedžerje, ki so z njim eksperimentirali. Po drugi strani je bil cilj projekta "EngageYou4Sport" aktivno vključiti 100 beguncev in 50 Italijanov na različne vodstvene/koordinacijske položaje z razvijanjem vodstvenih veščin na področju športa.

Nevladna organizacija NEST je v svojih najboljših praksah zagotovila dva različna pristopa k tej temi; najboljša praksa številka 2, "Bewegte Zukunft", vključuje več teoretičnega in raziskovalnega dela. Gre za projekt, katerega cilj je ugotoviti, zakaj osebe z migrantskim ozadjem še vedno niso dobro zastopane v nemških športnih klubih in združenjih, kaj mora svet športa storiti, da bi postal bolj odprt in raznolik, ter katere poti dostopa do ciljne skupine bi lahko učinkoviteje uporabili. Po drugi strani pa je najboljša praksa št. 1, "Tečaj e-učenja: Usposabljanje na področju vključujočega športa", je primer multiplikativnega usposabljanja za trenerje, osebje in prostovoljce športnih klubov in športnih organizacij. Del usposabljanja vključuje tridnevni program usposabljanja trenerjev, v katerem se ljudje usposobijo za trenerje vključujočega športa, strokovnjake za vključevanje v športnih organizacijah.

Radiotelevizija Slovenija Javni zavod Ljubljana je ponudila prepričljive primere vključevanja s športom v okviru projektov. V okviru najboljše prakse številka 2 projekta SIMCAS, evropske pobude za spodbujanje socialnega vključevanja migrantov in beguncev prek športa, so se projektne dejavnosti osredotočile na oblikovanje modela usposabljanja za trenerje, inštruktorje in športne menedžerje v zvezi z vključevanjem migrantov. Poleg tega je v dobri praksi številka 3 izpostavljeno prizadevanje "Športne unije Slovenije", glavne nacionalne mreže rekreativnih športnih društev, ki med svojimi dejavnostmi organizira programe usposabljanja različnih ravni za trenerje, vaditelje in inštruktorje na področju rekreativnih programov, ki temeljijo na športu, igrah in telesnih dejavnostih.

Symplexis navaja tudi omembe vredne primere projektov, v katerih so priseljenci prevzeli vlogo športnih trenerjev. Najbolje ocenjena najboljša praksa "Joga in šport z begunci" je bila ustanovljena leta 2017 na grškem otoku Lesbos. Ta pobuda je nastala zaradi potrebe več tisoč prebivalcev begunskega taborišča Moria po dostopu do zdravih, čistih in varnih prostorov za ukvarjanje z dejavnostmi za telesno in duševno zdravje. Že od samega začetka pobude so begunci in prosilci za azil, ki so prispeli na otok, postali trenerji, ki so v sodelovanju z mednarodnimi in grškimi prostovoljci ponujali različne športne možnosti, vključno s plavanjem, kickboxingom, jogo in tekom. Poleg tega je projekt "Habibti.Trains" deloval v severovzhodni Grčiji, zlasti v begunskem taborišču Katsikas v Epirusu. Njegov glavni cilj je zagotoviti varen prostor za begunke in prosilke za azil ter jim omogočiti sodelovanje v različnih športnih dejavnostih.

Nazadnje, med štirimi najboljšimi praksami, ki jih je navedel la Hoya, je številka 1 zelo navdihujoča. V projekt "DeporteXRefugio", ki je potekal v treh različnih španskih mestih, je uspelo vključiti 1750 otrok in skupaj 5000 odraslih. Projekt je spodbujal telesno, socialno in čustveno dobro počutje ter vključevanje otrok in mladostnikov prosilcev za azil in beguncev prek športa ter prispeval k zmanjševanju družbenih neenakosti. Ti rezultati so bili doseženi z dejavnostmi, kot so 30 ur usposabljanja za lokalne mlade z namenom, da bi projekt postal dolgoročno vzdržan, ki so ga izvajali strokovnjaki v tem sektorju, socialno-športne delavnice v 90-minutnih srečanjih dvakrat tedensko z otroki in mladostniki, namenjene razvijanju socialno-čustvenih spretnosti in spodbujanju dobrega počutja, in drugo.

Iz podatkov, ki so jih zbrali različni partnerji, je razvidno, da se ukrepi, potrebni za vključevanje priseljencev v šport, še vedno razvijajo, čeprav imamo opravka z različnimi stvarnostmi, ki vključujejo različne migracijske pojave in različna kulturna ozadja. Postalo je očitno, da imamo trdna izhodišča in hvalevredne primere, kako ukrepati in napredovati na področju, ki je razkrilo svoje pomanjkljivosti, a še vedno obeta.

Priporočila:

Analiza dobrih praks, ki so jih zagotovili partnerji projekta Erasmus+, poudarja, da je nujno potreben celovit modul usposabljanja, ki bi obravnaval različne vidike vključevanja priseljencev v športne dejavnosti. Te prakse, ki so vsaka po svojem pristopu edinstvene, izpostavljajo tako uspehe kot področja za nadaljnji razvoj. Na podlagi te analize je bilo oblikovanih več priporočil za oblikovanje oblike usposabljanja.

Predvsem bi morala oblika vključevati pojem zaposljivosti in priznati, da imajo lahko priseljenci aktivno vlogo kot trenerji in vodje v športnih organizacijah. Pobude, kot sta "Joga in Šport z begunci" in "Habibti.Trains", ki jih predlaga Symplexis, so pokazale potencial vključevanja beguncev in prosilcev za azil kot trenerjev, kar prispeva k njihovem vključevanju in opolnomočenju. Poudariti je treba ta vidik zaposljivosti, vključno z razvojem spretnosti in krepitvijo moči, da se olajša njihovo vključevanje v šport.

V modulu usposabljanja je treba obravnavati tudi pravne zahteve. Partnerji so poudarili, da je treba pri delu z migranti v športu razumeti in se orientirati po pravnem področju. Osredotočenost projekta Integracija s športom na podporo športnim klubom pri vključevanju priseljencev in beguncev poudarja pomen pravnega znanja za zagotavljanje skladnosti in vključenosti.

Empatija je bistven element pri spodbujanju prijaznega in vključujočega okolja za priseljence v športu. Oblika usposabljanja bi morala vključevati lekcije o empatiji, kar dokazujejo pobude, kot sta "Sport Inside" in "EngageYou4Sport", ki jih je L'Orma posredovala temu poročilu. Empatija omogoča trenerjem in vodjem, da bolje razumejo izkušnje in potrebe priseljencev ter tako spodbujajo vključevanje in socialno vključenost.

Iz te analize je razvidno, da je koncept prostega prostora še en ključni element. Pobude, kot je "DeporteXRefugio", ki jo svetuje La Hoya, učinkovito uporabljajo odprte prostore za vključevanje otrok in odraslih v šport. Moduli usposabljanja bi morali zagotoviti vpogled v čim večje izkoriščanje odprtih prostorov za športne dejavnosti, zlasti na območjih, kjer je dostop do športnih objektov lahko omejen.

Prehrana in kultura sta bistveni področji vključevanja priseljencev v šport. Projekt "DeporteXRefugio" in drugi projekti priznavajo pomen spodbujanja dobrega počutja in razumevanja kulturnih ozadij. Modul usposabljanja bi moral vključevati smernice o kulturni občutljivosti in prehrani, da se zagotovi celostno dobro počutje udeležencev.

Glede na priložnosti, ki jih ponuja digitalna komunikacija, menimo, da bi se morali tudi trenerji in vaditelji naučiti in vaditi, kako izvajati digitalno usposabljanje za svoje vaditelje. Takšen modul usposabljanja bi moral s pomočjo spletnih virov zagotavljati prilagodljivost, tako da bi lahko izvajalci po želji dostopali do dragocenih spoznanj in virov v obliki videoposnetkov, nasvetov za usposabljanje ali katere koli druge vsebine. Spletno usposabljanje na splošno udeležencem omogoča, da se učijo v svojem tempu in po svojem urniku. Ta prilagodljivost je bistvena za posameznike z različnimi obveznostmi, kot so službene, družinske ali prostovoljne obveznosti. Omogoča jim, da pridobijo potrebno znanje in spretnosti brez omejitev tradicionalnega osebne usposabljanja.

Menimo, da je reševanje konfliktov ključna veščina pri delu z različnimi skupinami migrantov. Sposobnost učinkovitega obvladovanja konfliktov, kot je poudarjeno v projektu Vključevanje s športom in drugih, je bistvena za ohranjanje pozitivnega in vključujočega športnega okolja.

Priporočila za oblikovanje modula usposabljanja za vključevanje migrantov v športne dejavnosti zajemajo vrsto tem, med drugim zaposljivost, pravne zahteve, empatijo, uporabo prostora, prehrano in kulturo, spletno usposabljanje in reševanje konfliktov. Z obravnavo teh elementov lahko oblika usposabljanja zagotovi celovit okvir za trenerje, športne voditelje in organizacije za spodbujanje vključevanja in dobrega počutja priseljencev prek športa. Dobre prakse, ki so jih delili projektni partnerji, zagotavljajo dragocen vpogled in navdih za razvoj takšnega modula, ki lahko pozitivno vpliva v različnih migracijskih kontekstih.

Bibliografija

- AICS (2022). "Pravica do športa za vse je uvrščena na seznam svetovne dediščine, ki ga je potrdil Unesco." [Spletno] Dostopno na: [https://www.aics.it/?p=83438].
- Alicanteplaza. (Leto ni navedeno). "Naslov najboljše prakse št. 2: Nogometna šola - ELCHE ACOGE." [Spletno] Dostopno na: [https://alicanteplaza.es/Atlanticacolocaenelmercadofinancierounbonoverdede400millonesdedlares1].
- Anagnostopoulos, D., Christodoulou, A., Abou-Saleh, M. T. (2016).
- CIA World Factbook: https://www.cia.gov/the-world-factbook/countries/slovenia/
- Deloitte - "Uchodźcy z Ukrainy w Polsce" - Poročilo o ukrajinskih migracijah na Poljsko. [URL: www2.deloitte.com/content/dam/Deloitte/pl/Documents/Reports/pl-Uchodzcy-z-Ukrainy-w-Polsce-Report.pdf]
- Erol, I., Unal, U. (2022). Employment Effects of Immigration to Germany in the Period of Migration Policy Liberalization (Učinki priseljevanja v Nemčijo na zaposlovanje v obdobju liberalizacije migracijske politike). Eurasian Economic Review, 12, 531-565.
- Evropska unija Eurobarometer: https://europa.eu/eurobarometer/screen/home
- Filantropija - Usposabljanje migrantov za prostovoljno delo: https://www.filantropija.org/usposabljanje-migrantov-za-prostovoljsko-delo/
- Fundacija CEAR. (Leto ni navedeno). "Naslov najboljše prakse št. 4: CEAR C.F." [na spletu] Dostopno na: https://www.cear.es/la-fundacion-laliga-colabora-con-cear-en-la-integracion-de-las-personas-refugiadas-a-traves-del-futbol/
- García Ferrando, Manuel in Llopis Goig, Ramón. (2010). "Raziskava o športnih navadah v Španiji." [na spletu] Dostopno na: https://estaticos.csd.gob.es/csd/docs/Ideal_democratico_y_bienestar_personal.pdf
- González López, D. Rodrigo. (2017). "DIPLOMSKO DELO NA PODROČJU SOCIALNEGA DELA: Šport kot sredstvo socialnega vključevanja." (Sport as a Means of Social Inclusion). [na spletu] Dostopno na: https://uvadoc.uva.es/bitstream/handle/10324/26721/TFG-G2499.pdf?sequence=1&isAllo wed=y
- ISTAT (2022). "Italiaindati - Immigrati ed economia italiana." [Spletno] Dostopno na: [https://italiaindati.com/immigrati-ed-economia-italiana/].
- ISMU (2020). "V Italiji je bilo 53.000 prosilcev za mednarodno zaščito (RIP)." Pobude in študije o večetničnosti.
- IRPPS (2018). "Izziv v Italiji je razvoj globalnega pristopa k vprašanju migracij."
- IRPPS (2018). "Vključevanje dečkov in deklic tujega porekla kot temeljni vir za Italijo."
- La Vanguardia. (Leto ni navedeno). "Naslov najboljše prakse št. 3: Vključujoč nogomet za mladoletne priseljence." [na spletu] Dostopno na: https://voluntariadoydeporte.com/futbol-integrador-para-los-menores-migrantes.php

- L'Eurispes (2019). "Italija je skupaj z Nemčijo, Veliko Britanijo, Francijo in Španijo ena od petih držav z največjo koncentracijo tujega prebivalstva."
- Openpols (2023). "Tuja dekleta in fantje se manj ukvarjajo s športom kot njihovi italijanski vrstniki."
- Radiotelevizija Slovenija Javni zavod Ljubljana - Najboljše prakse: <https://mladizmaji.si/>
- Radiotelevizija Slovenija Javni Zavod Ljubljana - Plata - z Nogometom proti diskriminaciji: <https://mladizmaji.si/aktualno/plata-z-nogometom-proti-diskriminaciji-2022/>
- Radiotelevizija Slovenija Javni Zavod Ljubljana - SIMCAS: <http://simcas.eu/>
- Radiotelevizija Slovenija Javni zavod Ljubljana - Program usposabljanja: www.sportna-unija.si
- Radiotelevizija Slovenija Javni Zavod Ljubljana - Usposabljanje migrantov za prostovoljno delo: <https://www.filantropija.org/usposabljanje-migrantov-za-prostovoljsko-delo/>
- SIMCAS - paket za usposabljanje: <http://simcas.eu/wp-content/uploads/2023/02/SIMCAS-IO7-Training-Package.pdf>
- Sportna Unija Slovenije: www.sportna-unija.si
- Sportna Unija Slovenije - Program usposabljanja: www.sportna-unija.si
- Szczepan Twardoch - "Mamed Khalidov. Lepiej byś tam umarł", Warszawa 2017, Wydawnictwo W.A.